

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2023

Chișinău

Pentru aprobarea Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027

În temeiul art. 5 lit. a) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 (se anexează).

2. Ministerele, alte autorități publice subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență:

1) vor întreprinde măsurile ce se impun în vederea realizării obiectivelor Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027;

2) vor prezenta Ministerului Afacerilor Interne anual, până la 20 februarie, precum și la solicitare rapoarte privind stadiul realizării acțiunilor incluse în Planul de acțiuni.

3. Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Guvernului:

1) anual, până la data de 20 martie, raportul de progres privind implementarea Programului național nominalizat;

2) până la 20 aprilie 2025, raportul de evaluare intermediară pentru 2 ani;

3) până la data de 20 aprilie 2028, raportul de evaluare finală.

4. Finanțarea activităților de implementare a Programului național menționat se va efectua din contul mijloacelor financiare bugetare, precum și din mijloacele financiare oferite de partenerii externi de dezvoltare, conform cadrului normativ.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Afacerilor Interne.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul afacerilor interne

Ana Revenco

Ministrul apărării

Anatolie Nosatîi

Ministrul finanțelor

Veronica Sirețeanu

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

Ministrul muncii
și protecției sociale

Alexei Buzu

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Ministrul educației
și cercetării

Anatolie Topală

PROGRAM NAȚIONAL
de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU
privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027

I. INTRODUCERE

1. Marcarea celor 20 ani de la aniversarea adoptării Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea (în continuare – *Rezoluția 1325*), subliniază o nouă etapă în revigorarea punerii în aplicare a acestui act internațional din perspectiva drepturilor omului, integrării dimensiunii de gen în sectorul de securitate și apărare, precum și luptei împotriva oricăror tipuri de abuzuri și discriminări, în vederea asigurării păcii, securității și solidarității umane. Rezoluția 1325 a fost adoptată în contextul promovării drepturilor femeilor aflate în situații de conflict.

2. De la data adoptării primei Rezoluții 1325 până în prezent au fost adoptate circa 10 rezoluții privind femeia, pacea și securitatea, cu o importanță particulară pentru consolidarea participării femeilor în procesul de asigurare a păcii și contracararea fenomenelor de violență, hărțuire, violență sexuală și altor abuzuri, inclusiv asigurarea accesului la justiție. Astfel, Programul sprijină aplicarea prevederilor Rezoluției 1325 prin intermediul a celor patru piloni fundamentali: reprezentarea, prevenirea, protecția și reabilitarea, accelerând implicarea și încurajarea femeilor de a participa în luarea deciziilor la toate nivelele și de a activa mecanisme de prevenire, management și soluționare a conflictelor la nivel de stat.

3. O creștere substanțială a participării femeilor în operațiuni de menținere a păcii, inclusiv în activitățile dedicate reconcilierii, negocierii păcii, consolidării păcii, impunerii păcii, menținerii păcii și prevenirii conflictelor subliniază cu fermitate necesitatea și rolul femeii în societate, asigurând o echitate de ordin social și profesional la toate nivelele sectorului de securitate și apărare, partajând și asumând drepturi și responsabilități comune. Prin urmare, rolul-cheie al participării femeii la toate nivelele vieții publice și profesionale este crucială pentru operaționalizare, eficiență, succes și sustenabilitate în vederea asigurării păcii și eforturilor de consolidare a capacităților pentru pace.

4. Programul este în concordanță cu prioritățile Strategiei Consiliului Europei pentru egalitate între femei și bărbați pentru perioada 2018-2023, Strategiei Uniunii Europene privind egalitatea de gen pentru anii 2020-2025, Planului Strategic al UN Women pentru anii 2022-2025, Agendei de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană pentru perioada 2021-2027,

Convenției Consiliului Europei pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, Recomandărilor Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW), inclusiv alte instrumente și acte juridice internaționale în materie și asigură consolidarea legislației naționale în domeniu.

5. Esența Programului reflectat se bazează pe angajamentele formulate în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, inclusiv ale obiectivelor Agendei de Dezvoltare Durabilă Moldova 2030 (*Obiectivul nr. 5 Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor*). Asigurarea caracterului transversal al egalității de gen stabilește „ancorarea documentelor de politici sectoriale pentru implementarea prezentei strategii cu principiile (interdependență, egalitate și nediscriminare, participare și abilitare, responsabilizare) și standardele privind drepturile omului și egalitatea de gen”.

6. Programul este în concordanță cu implementarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 658/2022.

7. Având în vedere situația Republicii Moldova de a se afla la frontierele dintre UE și un stat non- UE care se confruntă cu diferențe nereglementate, existența pe teritoriul său a unui conflict nesoluționat, factorii interni și externi care ar putea influența dinamica și evoluția eventualelor escaladări sau deteriorări ale drepturilor omului, reieșind din necesitatea depunerii eforturilor pentru consolidarea suveranității și integrității teritoriale a țării, diminuarea acestor riscuri și amenințări este imperios necesară.

8. Modul de reacție la situația pandemică Covid-19 în zona de conflict a servit drept un test de maturitate cu privire la potențialul impact în caz de declin economic, social, securitate și apărare, evidențiind relevanța elaborării unui nou Program dedicat prin creșterea acțiunii de prevenire a conflictelor. Această dimensiune urmează să înglobeze un rol mai activ în egalitatea de participare a femeilor, consolidarea dimensiunii de participare a femeilor prin luarea deciziilor în sectorul de securitate, guvernare locală eficientă, atenție sporită reabilitării femeilor participante în misiuni și operațiuni de menținere a păcii, schimbărilor climatice, reducerea dezastrelor, securitatea comunitară.

9. Republica Moldova a acumulat primele experiențe și lecții învățate în cadrul Raportului privind gradul de implementare al primului document de politici publice, în particular în cadrul Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2018-2021 și a Planului de acțiuni cu privire la punerea în aplicare a acestuia (în continuare – *Program național și Plan de acțiuni*).

10. Necesitatea femeilor de a participa la luarea deciziilor este vitală, or femeile au un rol puternic în prevenirea și gestionarea conflictelor și violenței. În egală măsură, Rezoluția 1325 a conectat egalitatea de gen cu domeniul securității și apărării și a recunoscut drept soluție cheie rolul femeilor în această materie.

11. Pentru a asigura o abordare cuprinzătoare, eficientă și incluzivă privind egalitatea de gen și echitatea între femei și bărbați, ca niște actori cu un rol activ pozitiv pentru consolidarea participării, prevenției, protecției, reabilitării în sectorul de securitate și apărare urmează să fie implementat un nou Program național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 și a Planului de acțiuni cu privire la punerea în aplicare a acestuia.

12. Programul și Planul de acțiuni aferent este planificat pentru o perioadă de 5 ani și urmărește coeziunea dintre actorii implicați în sectorul de securitate și apărare pentru reducerea stereotipurilor și barierelor în domeniu, o reprezentare mai bună a femeilor în toate domeniile sectoriale ale securității și apărării, creșterea eficienței mecanismelor de prevenire, raportare și investigare a cazurilor de violență, creșterea ponderii participării femeilor în misiuni internaționale de menținere a păcii, îmbunătățirea cadrului normativ, instituțional și operațional, instruirea specialiștilor în domeniu, facilitarea participării în condiții egale a femeilor și bărbaților la toate etapele de soluționare a conflictelor, o performanță egală dintre nivelul central și local în materia perspectivei de gen și sensibilității la egalitatea de gen, o comunicare eficace cu mediul asociativ și societatea civilă, actorii interesați în domeniu, prin urmare consolidarea păcii la nivel național, regional și internațional.

13. Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 se înscrie ca o acțiune de responsabilitate comună în vederea implementării Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și UE.

14. Strategia Națională de dezvoltare „Moldova 2030” prevede că buna guvernare are un impact direct asupra furnizării de servicii calitate și relevante. Buna guvernare stimulează impactul unui pachet de politici care sporesc transparența și eficiența guvernamentală, reduc corupția, promovează libertatea economică și fortifică incluziunea socială, cu un accent pe abilitarea femeilor. Subreprezentarea femeilor în procesul decizional politic și public – este un factor cauzal asupra căruia se solicită intervenție, or această linie directivă este partea integrantă a Strategiei Naționale de dezvoltare „Moldova 2030” și în conexiune

directă cu punerea în aplicare a Programului național și a Planului de acțiuni de implementare a acestuia.

15. Programul este elaborat de către Ministerul Afacerilor Intern, sprijinit de UN Women în Republica Moldova, având ca suport teoria schimbării documentului de politici publice, ideile, inițiativele, propunerile actorilor interesați și vizați de domeniul egalității de gen.

II. ANALIZA SITUAȚIEI

16. Natura conflictelor cunoaște noi realități și fenomene, care își schimbă caracterul, intensitatea și conturează esența noului concept de securitate și apărare, atribuind nu doar valențe privind securitatea umană (violența fizică, economică, socială), dar și cea de altă natură, care necesită un caracter incluziv și eficient. Existența tratamentelor inegale față de femei sunt printre primii indici ai instabilității. În context, potrivit Indexului Femeia, Pacea și Securitatea pentru anul 2021, Republicii Moldova i s-a atribuit locul 64 (Index 750), fiind plasată în urma unor țări precum Kazahstan (locul 59) și Turkmenistan (locul 60), Albania (locul 58), România (locul 55), Macedonia de Nord (locul 44), Bulgaria (locul 41). Potrivit indexului menționat, Republica Moldova este evaluată în baza a trei indicatori: incluziune, justiție și securitate, or pe dimensiunea de incluziune, doar 11,8% sunt investite în educația privind caracterul incluziv, iar 49,1% țin de percepția securității în societate, ce afectează situația generală a țării pe plan internațional.

17. Înfruntarea victimizării este un răspuns de succes la provocările în materie de securitate și apărare. Reconstrucția sectorului de securitate și apărare nu se axează pe perspectiva egalității de gen ca un scop în sine, dar ca un criteriu care va sprijini obținerea efectivității soluționării conflictelor, menținerii și asigurării păcii la toate etapele de planificare, execuție și evaluare a acesteia.

18. Potrivit datelor oficiale speranța de viață a femeilor în anul 2021, este de 73 ani pentru femei și 65 ani pentru bărbați, iar rata de ocupare a populației pentru anul 2021 este de 35, 4% pentru femei raportat la 44, 7% pentru bărbați.

19. Drepturile femeilor și bărbaților trebuie să fie respectate pe timp de pace sau pe timp de conflict. Având în vedere că violența bazată pe gen, hărțuirea, discriminarea, stereotipurile și barierele din sectorul de securitate și apărare sunt dificil a fi contracarate pe timp de pace, și mult mai dificil în timpul conflictelor, iar în ultima instanță și pe perioada de pandemie Covid-19, această situație necesită mai multă atenție, implicare și resurse din partea statului.

20. Dinamica statistică denotă că fenomenul violenței împotriva femeilor și fetelor este actual, or în perioada 2018-2021, femeii victime ale violenței domestice au variat de la 373 la 333 și respectiv 442 de cazuri, atestând o creștere ușoară. În cazul femeilor victime ale omorului aceste date au variat de la 43 cazuri în 2019, la 35 în anul 2020 și 18 în anul 2021. În cazul infracțiunilor de viol înregistrate, atestăm o dinamică ce a oscilat între 331 cazuri în 2019, la 254 cazuri în 2020 și 227 cazuri în anul 2021. Astfel inechitățile și violența sexuală pe timp de conflict sau război se amplifică și pot fi folosite în calitate de tactici de război.

21. În anul 2020, nivelul infracționalității privind violența domestică relevă că în 64,4% din numărul total de cazuri, victime sunt femeii.

22. Integrarea cu succes a perspectivei de gen și urmărirea obiectivelor privind egalitatea de gen demonstrează că dimensiunea de gen este integrată în sectorul de securitate și apărare atât la nivel intern (în rândul propriilor angajați), cât și la nivel extern (la nivelul serviciilor). Aceste două aspecte sunt strâns legate, deoarece ceea ce se întâmplă la nivel intern într-o instituție are impact asupra activităților realizate la nivel extern, în timp ce activitățile externe influențează modul de lucru la nivel intern. Aceste instituții care acceptă diversitatea, incluziunea și egalitatea de gen sunt mai bine echipate pentru a răspunde la diferite necesități ale societății.

23. Oportunitățile femeilor de participare la procesele de asigurare a păcii și securității rămân a fi un deziderat pentru Republica Moldova, acest subiect fiind, de altfel, inclus și Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului Republica Moldova – NATO pentru anii 2022- 2023, (*Obiectivul 1.4.6 Promovarea politicilor de gen în cadrul sectorului de securitate și apărare, Acțiunea 3*), prin care țara și-a asumat responsabilitatea de a se angaja activ în dialogul politic din cadrul ONU și de a contribui în mod practic la eforturile comune pentru promovarea păcii și securității internaționale.

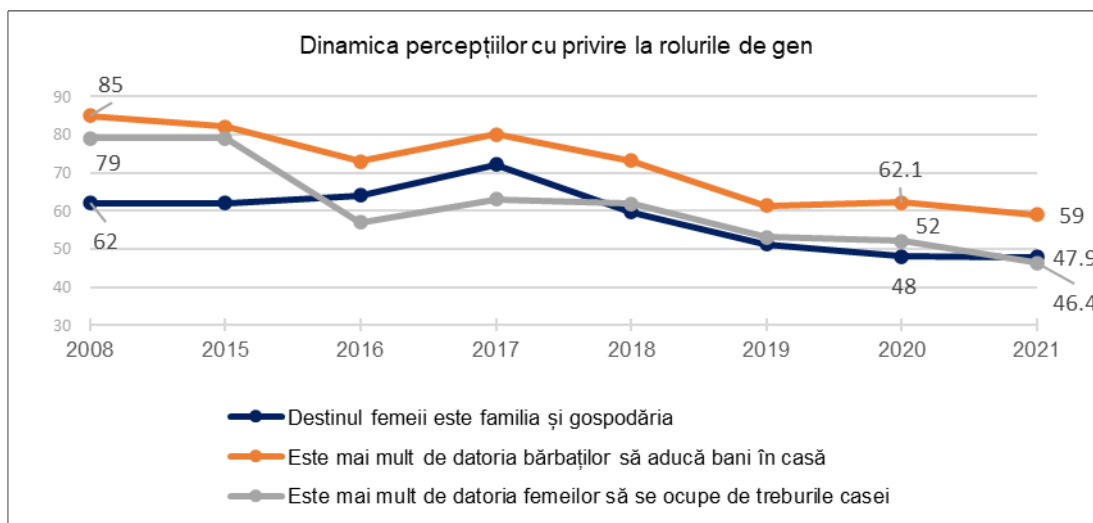
24. Cât privește prezența femeilor în cadrul sistemului de apărare și securitate națională, datele statistice relatează următoarea pondere:

- Femei înrolate în cadrul Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun constituie 23%;
- Femei în domeniul afacerilor interne (poliție, poliție de frontieră, situații de urgență) reprezintă 22,3%;
- Femei soldați în cadrul Forțelor Armate constituie doar 20%;
- Cota obligatorie pentru participarea femeilor soldați ai Armatei Naționale la misiuni internaționale sub egida ONU este de 20%.

25. Decalajul dintre femei și bărbați în corespundere cu portretul statistic este evidențiat inclusiv din perspectiva luării deciziilor. În acest sens, din total

conducători de toate nivelurile, în anul 2020 (57,7% au fost bărbați), iar 42,3% - femei. Ponderea femeilor în numărul total al angajaților organelor de poliție, inclusiv din protecția civilă și frontieră, la începutul anului 2021, a fost de 22,3%. În același timp, ponderea femeilor în numărul total al judecătorilor la începutul anului 2021 a constituit 49,6%. Prin consecință, femeile continuă să fie subreprezentate în funcțiile de luare a deciziilor.

26. Persistența inegalităților dintre femei și bărbați reprezintă o consecință a relațiilor istoric inegale de putere dintre femei și bărbați, care au condus la discriminarea împotriva femeilor de către bărbați și la împiedicarea progresului deplin al femeilor. În mod indiscutabil, egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați se referă la relațiile sociale între indivizi, atât în spațiul public, cât și în cel privat. Femeile, fetele și femeile cu copii, care provin din conflicte și sunt persoane admise în scop umanitar, necesită o abordare specială în contextul unei securități fragile, în imediata vecinătate. Deși dinamica este pozitivă privind schimbarea stereotipurilor privind divizarea rolurilor de gen, eforturile necesită a fi continuate pentru a nu schimba cursul acestor tendințe prin acțiuni specifice.

Figura 1. Percepții cu privire la rolurile tradiționale de gen 2008-2021

Sursa: Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare

27. Studiile portretului statistic al femeilor și bărbaților din Republica Moldova arată că femeile predomină în rândul populației, deși rata de ocupare în rândul femeilor este mai mică decât cea a bărbaților și câștigă în medie cu 14% mai puțin decât bărbații. COVID-19 a afectat într-o proporție mai mare populația feminină pe piața muncii decât bărbații. Astfel, pandemia a afectat într-o proporție mai mare populația feminină – 10,1% din total femei ocupate în comparație cu cea masculină – 6,3% din total bărbați ocupați.

28. Problema drepturilor omului pe teritoriul conflictelor nesoluționate, în particular pe teritoriul Republicii Moldova, cât și în arealul din vecinătate,

continuă să fie o problemă. Conflictul transnistrean și intervențiile statului pe teritoriul necontrolat efectiv de către autoritățile neconstituționale reprezintă îngrijorări în materie de respectarea drepturilor omului. În anul 2021, au fost fixate 71 de incidente privind îngrădirea drepturilor omului în regiunea transnistreană și în Zona de Securitate, inițiate 565 de demersuri în privința a circa 1400 de solicitanți cu privire la varii abuzuri în materie de drepturi ale omului. Încălări grave ale drepturilor omului în regiunea transnistreană sunt atestate și în rapoartele Avocatului Poporului pe mai multe direcții: libertatea de circulație, înrolarea forțată în structurile ilegale ale autorităților de facto, libertatea individuală și siguranța persoanei, libertatea de exprimare, libertatea de gândire, conștiință și religie, etc. Lipsa unor măsuri pro-active pentru documentarea, prevenirea, investigarea și sensibilizarea societății ar reduce din răspunsul consolidat pentru diminuarea și atenuarea consecințelor negative.

29. Începând cu 24 februarie 2022, afluxul de persoane refugiate și/sau persoane beneficiare de protecție umanitară a crescut vertiginos în Republica Moldova. Pe timp de crize, precum conflicte și război, responsabilitățile, vulnerabilitățile și riscurile femeilor și fetelor, femeilor cu copii cresc. În aceste condiții, Republica Moldova a înregistrat 99 524 de persoane refugiate din Ucraina pe teritoriul său. Numărul total de persoane refugiate ce au intrat prin diferite puncte de trecere pe sensul de intrare din Ucraina sau România constituie 100 494 persoane refugiate. Din numărul total de persoane refugiate în Republica Moldova, 90% formează ponderea cetățenilor din Ucraina și doar 10% a persoanelor din state terțe pentru perioada de referință de la data începerii războiului în Ucraina și până la finele anului 2022.

30. Adicional, 726 676 de persoane au traversat frontiera din Ucraina spre Republica Moldova și 361 591 de persoane au traversat frontiera din Republica Moldova către Ucraina. Majoritatea persoanelor refugiate sunt femei și fete, femei cu copii ce necesită asistență umanitară într-un mediu de siguranță și protecție. Ponderea femeilor și fetelor refugiate constituie 64,08% și a copiilor 28%. În aceste circumstanțe, Republica Moldova a găzduit cel mai mare număr de refugiați raportat la numărul de locuitori.

31. Potrivit studiilor privind riscurile și amenințările la care pot fi supuse persoanele refugiate ca urmare a impactului războiului din Ucraina în Republica Moldova sunt violența bazată pe gen, lipsa informării corespunzătoare, discriminarea, transportarea ilegală, siguranța în centre de cazare sau în spații de acomodare, violența domestică, accesul la servicii și suport pentru persoane refugiate, alte bariere și constrângeri, ce necesită anticipate și prevenite. Participarea femeilor în procesul de gestionare a crizei refugiaților și în soluționarea conflictelor va asigura accelerarea procesului de asigurare a unui

sistem incluziv, orientat spre soluționarea problemelor persoanelor afectate de criză și crearea unui climat de încredere și siguranță.

32. Elaborarea programată de politici publice în acest domeniu trebuie să aducă îmbunătățiri asupra vieții sociale, să corecteze acele atitudini și comportamente care ar putea conduce la excluderea sau marginalizarea persoanelor, de un sex sau altul, și să promoveze beneficiile construirii unei societăți incluzive și nediscriminatorii, în care dimensiunea de gen este integrantă, astfel încât să se înregistreze beneficii reale asupra vieții tuturor femeilor și bărbaților și să se elimine orice formă de discriminare și de violență de gen.

33. Evaluarea nivelului de implementare a Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2018-2021 și a Planului de acțiuni cu privire la punerea în aplicare a acestuia denotă că mai persistă constrângeri care necesită preocupare și intervenție sustenabilă. În lista acestor constrângeri pot fi evidențiate următoarele: comunicarea interinstituțională sporadică la nivelul grupurilor de lucru comune, instabilitatea politică, mecanismele de investigare a cazurilor de hărțuire nu au fost adoptate sau nu au fost concepute pe bază de încredere instituțională, performanță inegală privind procesul de instruire sau transfer de cunoștințe, posibilitățile reduse de reconciliere a vieții profesionale și private, în special pe durata pandemică, măsuri disproporționate de acomodare rezonabilă, instruirea insuficientă a specialiștilor pe cazuri de hărțuire morală sau sexuală, stereotipuri și bariere pentru promovarea femeilor în carieră, mecanisme de raportare, monitorizare și evaluare a documentelor de politici. Lipsa unei atitudini corespunzătoare ar conduce la debusolarea sistemului de securitate și apărare și ar accentua principalele probleme în raport cu grupurile vulnerabile. Astfel, proporția de realizare a acțiunilor de implementare a activităților au fost evaluate în anul 2018 – 80%, iar în anul 2019 – 64%, urmate de perioada Covid-19 în perioada anilor 2020-2021.

34. Aspectele pozitive care au consolidat experiența din primul Program național sunt: asumarea unui program dedicat în sectorul de securitate și apărare, crearea asociațiilor de femei, adoptarea mecanismelor de raportare și examinare a cazurilor de hărțuire, dezvoltarea capacităților angajaților din sistemul de securitate și apărare prin instruirii și formare de abilități, reducerea din stereotipuri la nivel instituțional, ajutarea cadrului legal și instituțional, etc.

35. În lipsa unor acțiuni dedicate și măsurabile de intervenție din partea statului asupra problemelor, riscurilor și amenințărilor ce pot avea un impact direct și cu consecințe negative, progresul la nivelul rezultatelor de impact va fi unul neuniform, cu tendințe de descurajare a implicării femeilor în menținerea păcii și securității, inclusiv și cu o prognoză reală de accentuare a inegalităților în sectorul

de securitate și apărare. Aceste evoluții pot afecta proporțional apariția unor noi bariere și decalaje privind integrarea dimensiunii de gen în sectorul de securitate și apărare.

36. Programul a fost consultat cu autoritățile și instituțiile naționale interesate în format extins la data de 31 octombrie 2022, cu participarea partenerilor, experților și sectorului asociativ. Pe durata anilor 2021-2022, Programul a fost consultat cu reprezentanții administrației publice locale, cu mediul neguvernamental, comunitatea experților în domeniu.

III. OBIECTIVE GENERALE

37. Rezoluția 1325 revendică recunoașterea rolului femeilor în prevenirea conflictelor, gestionarea conflictelor și consolidarea păcii.

38. În vederea atingerii scopului documentului de politici publice, Programul național se raportează la două direcții principale:

- 1) reprezentarea calitativă a femeilor în sectorul de securitate și apărare, inclusiv în procesul de negociere a conflictelor;
- 2) asigurarea unui sector de securitate și apărare incluziv și eficient, atât pe plan intern, cât și internațional.

Programul este bazat pe cei 4 piloni ai Rezoluției 1325, care transpun 6 arii de intervenție (obiective generale):

Obiectivul general 1: creșterea nivelului de participare și reprezentare a femeilor în sectorul de securitate și apărare implică asigurarea creșterii participării femeilor în procesul decizional atât pe plan național și regional, cât și în cadrul instituțiilor internaționale și al mecanismelor pentru prevenirea, conducerea și rezolvarea conflictelor, în operațiunile de menținere a păcii, în special în rândul observatorilor militari, militari, civili și reprezentanți ai structurilor din sectorul de securitate și apărare.

Prin intermediul acestui obiectiv se vor dezvolta capacitățile și abilitățile femeilor din sectorul de securitate și apărare pentru a participa la toate nivelele și toate procesele de asigurare a păcii și securității, inclusiv implicarea în procesul de luare a deciziilor. În cadrul activităților de Program femeile vor fi abilitate și sensibilizate să fie active în promovarea unui sector incluziv, prin reducerea stereotipurilor și barierelor legate de rolul și importanța femeilor în sectorul de securitate și apărare.

Obiectivul general 2: prevenirea inechităților, violenței și hărțuirii în sectorul de securitate și apărare prin reducerea riscurilor și eliminarea consecințelor asociate discriminării urmărește ca finalitate adoptarea de măsuri necesare sau speciale pentru protejarea drepturilor femeilor și fetelor, în asigurarea

protecției în cazuri de violență și hărțuire, asigurarea securității fizice, a sănătății, a securității economice și respectarea caracterului civil și umanitar.

Acest obiectiv va contribui la identificarea, raportarea, investigarea inechităților și ilegalităților ce afectează femeile în sectorul de securitate și apărare și promovarea drepturilor femeilor și fetelor prin acces la servicii calificate și de calitate.

Obiectivul general 3: protecția prin intermediul bunei guvernări și capacități dezvoltate presupune luarea de măsuri speciale pentru prevenirea violenței împotriva femeilor prin urmărirea în justiție a celor care încalcă legile internaționale și sprijinirea inițiativelor femeilor în procesul de pace și rezolvare a conflictelor.

Acest obiectiv va sprijini și accelera măsurile de protecție pentru femeile și fetele afectate de discriminare și inechități în sistemul de securitate și apărare, instruirea personalului de a oferi un răspuns consolidat, precum și de a contribui la protecția victimelor prin măsuri apropiate și specifice acestora.

Obiectivul general 4: reabilitarea persoanelor afectate prin măsuri eficiente, sustenabile și inteligente presupune luarea în considerare a nevoilor particulare ale femeilor și fetelor și implementarea de măsuri focusate de acomodare pentru asigurarea de șanse egale de activitate pentru femei și bărbați.

Implementarea acestui obiectiv va pune accent pe reabilitarea victimelor, creșterea rezilienței, îmbunătățirea comunicării interne și externe, asigurarea unui parteneriat eficient cu toți actorii interesați pentru realizarea actului de justiție.

Obiectivul general 5: sprijin umanitar pentru femeile și fetele care provin din zonele de conflict și post conflict implică o abordare sensibilă la gen pentru femeile, fetele, femeile cu copii care provin din zonele de conflict sau război și trebuie să beneficieze de asistență umanitară imediată. Persoanele admise în scop umanitar sau cele strămutate intern au acces la servicii de securitate și siguranță.

Guvernul urmează să valorifice parteneriatele cu organizațiile societății civile cât și partenerii de dezvoltare pentru a face față crizelor, pentru a oferi asistență umanitară persoanelor refugiate, în particular femeilor și fetelor, femeilor cu copii, precum și de a preveni, negocia și a soluționa problemele ce parvin din conflicte nesoluționate, dar care afectează securitatea și siguranța populației.

Obiectivul general 6: comunicare și raportare

Întru realizarea acestui obiectiv, Guvernul urmează să îmbunătățească procedurile de asigurare a transparenței printr-o comunicare eficientă și prin includerea cerințelor minime ce țin de discursuri, consultări și intervenții sectoriale ce țin de domeniul de securitate și apărare.

IV. OBIECTIVE SPECIFICE

39. Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 și a Planului de acțiuni aferent are menirea de a realiza gradual și în mod avansat integrarea dimensiunii de gen în sectorul de securitate și apărare, cu contribuție atât pe plan național cât și pe plan internațional, acționând prin încurajarea femeilor în limitele sau înafara frontierei de stat de a asigura „educația prin pace și către pace”.

40. Reieșind din direcțiile principale ale Programului: reprezentarea calitativă a femeilor în sectorul de securitate și apărare, și asigurarea unui sector de securitate și apărare incluziv și eficient, au fost identificate următoarele obiective specifice:

Obiectiv specific	Descrierea
Obiectivul nr. 1	Îmbinarea politicilor interne și externe pentru promovarea agendei femeia, pacea și securitatea
Obiectivul nr. 2	Asigurarea egalității de gen prin aplicarea perspectivei holistice de încurajare a femeilor de participare activă în sectorul de securitate și apărare
Obiectivul nr. 3	Participarea femeilor din sectorul de securitate și apărare în consolidarea păcii la nivel regional și internațional
Obiectivul nr. 4	Reducerea barierelor și stereotipurilor legate de rolul femeilor în sectorul de securitate și apărare
Obiectivul nr. 5	Acces echitabil la oportunități pentru femei și bărbați de conciliere a vieții profesionale cu cea de familie
Obiectivul nr. 6	Eradicarea fenomenului discriminării, hărțuirii sexuale și morale și violenței în bază de gen
Obiectivul nr. 7	Dezvoltarea unui sistem incluziv de protecție a drepturilor femeilor în sectorul de securitate și apărare
Obiectivul nr. 8	Consolidarea măsurilor pozitive destinate femeilor pentru reabilitarea în cadrul sectorului de securitate și apărare
Obiectivul nr. 9	Îmbunătățirea și alinierea cadrului legislativ la rigorile și standardele internaționale în materie de prevenire, protecție și reabilitare pentru persoanelor afectate de conflict, atât în timpul conflictului, cât și post conflict
Obiectivul nr. 10	Implementarea cadrului legal și procesual pentru a asigura accesul femeilor la justiție (atât la faza de raportare și investigare sau urmărire penală, cât și la faza de judecare), în contextul specific de conflict sau post-conflict
Obiectivul nr. 11	Consolidarea transparenței și vizibilității în sectorul de securitate și apărare din perspectiva sensibilității la gen
Obiectivul nr. 12	Raportare și implicare

V. IMPACTUL

41. Fiecare obiectiv general este detaliat în câteva obiective specifice care vor oferi o direcție clară cu privire la felul cum vor fi atinse rezultatele scontate.

La rândul său, obiectivul specific cuprinde acțiuni concrete care urmează a fi realizate în termene stabilite, astfel încât, la sfârșitul perioadei de implementare a Programului, rezultatele obiectivului specific, precum și ale celui general, să poată fi cuantificate (tabelul nr.1).

42. Pe termen mediu, implementarea Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 va contribui la analiza și îmbunătățirea cadrului normativ, instituțional și organizațional prin integrarea continuă și progresivă a dimensiunii de gen în sectorul de securitate și apărare, o sinergie mai bună dintre autoritățile și instituțiile implementatoare, furnizarea unui mediu de securitate și apărare credibil în interiorul și în afara țării, promovarea uniformă a mesajului de pace, crearea condițiilor propice pentru încurajarea femeilor de a participa la toate procesele și nivelele de luare a deciziilor, inclusiv în soluționarea conflictelor, în cadrul unui sector incluziv, prevenirea și combaterea eficace a violenței, hărțuirii și discriminării, crearea noilor oportunități de conciliere a vieții profesionale și private, promovarea femeilor pentru a accede la funcții de conducere și misiuni internaționale civile sau militare de menținere a păcii.

43. Pe termen mediu și lung, impactul documentului de politici publice implică alinierea actelor normative naționale la standardele internaționale în materie de securitate și drepturile omului prin intermediul bunei guvernări, inclusiv aplicarea acestora cu bună credință. În context, va fi îmbunătățită rata și calitatea de reprezentare a femeilor, precum și sectorul de securitate și apărare va fi mai incluziv și eficient.

Tabelul 1

Obiectivul general	Obiectivul specific	Indicatori de rezultat al politicii publice	Sursa	Valoarea de referință (2023)	Ținta care urmează a fi atinsă (2027)
1. Creșterea nivelului de participare și reprezentare a femeilor în sectorul de securitate și apărare	1.Îmbinarea politicilor interne și externe pentru promovarea agendei femeia, pacea și securitatea la nivel central și local pentru cel puțin 1000 de persoane instruite.	5 instruiți tematici 10 evenimente de presă 8 studii (analize) pe subiecte tematice Îmbunătățirea mecanismelor instituționale privind agenda femeia, pacea și securitatea	Bugetul autorităților implicate Surse externe	0	Cel puțin 1000 de femei din sectorul de securitate și apărare informate și instruite, la nivelul administrației publice centrale și locale pe marginea agendei femeia, pacea și securitatea Creșterea gradului de protecție a femeilor împotriva discriminării și abuzului/hărțuirii/violență cu 15% până la finele anului 2027 Ponderea femeilor implicate în proces decizional în sectorul de securitate și apărare + 5%.
	2.Accelerarea egalității de gen prin aplicarea perspectivei holistice de încurajare a femeilor de participare activă în sectorul de securitate și apărare cu o pondere de 10% până la finele 2027.	Extinderea numărului de asociații profesionale din domeniul de securitate și apărare, nou-creată și înregistrată pentru promovarea femeilor 5 campanii de informare și vizibilitate	Bugetul autorităților implicate/surse externe	3 asociații existente 3 asociații existente	Cel puțin o asociație nouă creată pentru promovarea femeilor în unul dintre sectoarele de securitate și apărare. Cel puțin 2 Statute interne ale asociațiilor profesionale revizuite, cu extinderea

				0	competențelor și domeniilor de activitate în sprijinul femeilor din sectorul de securitate și apărare Creșterea prezenței femeilor la diferite evenimente din sectorul de securitate și apărare pentru încurajare și implicare cu +10%
	3.Participarea femeilor din sectorul de securitate și apărare în consolidarea păcii la nivel regional și internațional și extinderea cu 5 posturi de ofițeri de legătură/atașați plasați în străinătate până în 2027.	Formarea formatoarelor în domeniul agendei femeia, pacea și securitatea și misiuni internaționale Identificarea și crearea posturilor de ofițeri de legătură/atașați identificate și create peste hotarele țării cu atribuții în domeniul afacerilor interne, securității și apărării Creșterea numărului de femei instruite ca ofițeri de legătură/atașați	Bugetul autorităților implicate/surse externe	0 3 posturi	Cel puțin 50 formatoare femei pregătite pentru sistemul de securitate și apărare în misiuni și operațiuni de menținere a păcii sub egida ONU, UE sau alte organizații internaționale Identificarea și crearea a cel puțin 5 posturi de ofițeri de legătură/atașați de securitate/atașați militari trimiși la post în străinătate și 20 femei instruite
2. Prevenirea inechităților, violenței și hărțuirii în sectorul de securitate și apărare prin reducerea riscurilor și	4. Reducerea barierelor și stereotipurilor legate de rolul femeilor în sectorul de securitate și apărare prin consolidarea	Formarea unui mediu prietenos și sigur pentru femei din sistemul de securitate și apărare pentru raportarea cazurilor de violență și hărțuire	Bugetul autorităților implicate/surse externe	0	Numărul cazurilor identificate și raportate despre fenomenul violenței și hărțuirii sexuale și psihologice la locul de muncă în sectorul de

eliminarea consecințelor asociate discriminării	capacităților a 200 persoane.	sexuale și psihologice la locul de muncă Inițiative implementate ale femeilor în prevenirea și eliminarea stereotipurilor din sectorul de securitate și apărare Creșterea gradului de prevenire și acces la protecție împotriva hârțuirii și violenței		0 0	apărare și securitate cu +7 %, în cadrul a 8 instruiiri periodice și pentru 200 participanți. Cel puțin 5 inițiative ale femeilor pentru reducerea barierei și stereotipurilor legate de rolul femeilor în sectorul de securitate și apărare. Cel puțin două rapoarte de evaluare a riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților a femeilor din sectorul de securitate și apărare
	5. Acces echitabil la oportunități pentru femei și bărbați de conciliere a vieții profesionale cu cea de familie.	Crearea unui mediu prietenos între bărbați și femei în sectorul de securitate și apărare Persoane instruite în domeniul drepturilor omului Lista necesităților și recomandărilor identificate pentru femeile și bărbații din Zona de Securitate Creșterea nivelului de sensibilizare prin informații utile, ghidare și	Bugetul autorităților implicate/surse externe	0 0	Creșterea până la 3 acorduri de parteneriate încheiate între instituția angajatoare și instituțiile de educație timpurie/școli, federații de sport, instituții de cultură, artă Materiale didactice și informații la subiectul egalității de gen și femeia, pacea și securitatea elaborate și diseminate până la 5000 exemplare.

		orientare a bărbaților și femeilor Sporirea nivelului de reziliență în mediul profesional		0	100 de ședințe de consiliere psihologică pentru femei și bărbați (militari, polițiști și funcționari publici cu statut special) și familiile acestora din sectorul de securitate și apărare care activează în condiții de risc/gardă
3. Protecția prin intermediul bunei guvernări și capabilități dezvoltate	6.Consolidarea unui sistem operațional și funcțional de raportare până la finele 2027 și cel puțin 100 persoane consiliate cu scopul eradicării fenomenului discriminării, hărțuirii sexuale și morale și violenței în bază de gen.	Reducerea timpului de raportare, informare și diminuare a riscurilor Asistență și consiliere juridică psihologică și socială calificată și servicii de reabilitare la nivel local pentru persoanele discriminate, hărțuite sexuale și moral, precum și celor ale violenței în bază de gen din cadrul sectorului de securitate Digitalizarea sistemului de raportare internă a cazurilor de discriminare și a faptelor conexe	Bugetul autorităților implicate/surse externe	0 0 0 0 0	1 Compendiu de referință pentru ghidare aplicativă privind lecțiile învățate și diseminate cu privire la cazuri de discriminare, hărțuire sexuale și morală, precum și violenței în bază de gen din cadrul sectorului de securitate 1 Sistem digitalizat, operațional și funcțional la nivel instituțional pentru raportarea cazurilor de discriminare, hărțuire sexuale și morală, precum și violenței în bază de gen în sectorul de securitate 1 Raport național public cu privire la situația prevenirii discriminării, hărțuirii sexuale și morale, inclusiv

					și violenței în bază de gen în sectorul de securitate și apărare 5 instruiți în domeniul investigării cazurilor de discriminare, hărțuire sexuale și morală pentru 10 formatori 100 persoane consiliate
	7. Dezvoltarea unui sistem incluziv de protecție a drepturilor femeilor în sectorul de securitate și apărare prin creșterea ponderii în poziții decizionale/operationale până la cel puțin 10% și cel puțin 5000 persoane admise în scop umanitar, asistate pentru integrarea în societate.	Formarea formatorilor Îmbunătățirea colectării datelor și informațiilor, precum și dezagregarea acestora Încurajarea promovării femeilor în funcții de conducere operaționale/în comisii de evaluare Dezvoltarea programelor de mentorat și leadership în sectorul de securitate și apărare Intensificarea coeziunii sociale, culturale și economice pentru răspunsul de urgență la criza din Ucraina	Bugetul autorităților implicate/surse externe	0 0 0 0 0 0	Un concept dezvoltat privind fezabilitatea introducerii instituției „Ombudperson pentru egalitatea de gen” 25 formatori instruiți în evaluarea calităților manageriale și personale ale bărbaților și femeilor din sectorul de securitate și apărare Crearea oportunităților pentru accesarea posturilor de conducători/oare de Inspectorate de poliție la nivel central sau local, conducători/membri ale comisiilor de evaluare a militarilor de către femei Creșterea nivelului de participare în comisii, comitete, alte structuri decizionale din sectorul de

					securitate și apărare până la 10% Cel puțin 2 Programe de mentorat și liderism pentru femeile din sectorul Suport pentru 5000 persoane refugiate asistate în vederea asigurării coeziunii sociale a persoanelor admise în scop umanitar
4. Reabilitarea persoanelor afectate prin măsuri eficiente, sustenabile și inteligente	8. Consolidarea măsurilor pozitive destinate femeilor pentru reabilitarea în cadrul sectorului de securitate și apărare.	Acomodare rezonabilă și incluzivă Dezvoltarea capacităților instituționale pentru gestionarea riscurilor	Bugetul autorităților implicate/surse externe	0 0	Un curs de instruire privind reabilitare psihologică elaborat și pilotat Capacități instituționale pentru gestionarea situațiilor de risc pentru 20 persoane
5. Sprijin umanitar pentru femeile și fetele care provin din zonele de conflict și post-conflict	9. Îmbunătățirea și alinierea cadrului legislativ la rigorile și standardele internaționale în materie de prevenire, protecție și reabilitare pentru persoanelor afectate de conflict, atât în timpul conflictului, cât și post conflict.	Diseminarea bunelor practici și experiențe privind asigurarea egalității de gen, prevenirea, protecția și incluziunea socială a persoanelor afectate de conflict/război	Bugetul autorităților implicate/surse externe	0 0	Un inventar al bunelor practici și experiențe până la finele 2027 Un studiu de compatibilitate de armonizare a legislației naționale la noile acte internaționale ce țin de domeniul prevenirii, protecției și reabilitării pentru persoanelor afectate de conflict, atât în timpul

					conflictului, cât și post conflict.
	10. Implementarea cadrului legal și procesual pentru a asigura accesul femeilor la justiție (atât la faza de raportare și investigare sau urmărire penală, cât și la faza de judecare), în contextul specific de conflict sau post-conflict.	Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor completată cu prevederi privind accesul la justiție a femeilor, fetelor și femeilor cu copii ce provin din zonele de conflict, în contextul specific de conflict continuu sau post conflict Hotărârea Guvernului 21/2023 completată cu prevederi specifice persoanelor admise în scop umanitar	Bugetul autorităților implicate/surse externe	0 0	Noi prevederi legale incluse în Legea nr. 137/2016 și Hotărârea Guvernului 21/2023. Materiale informative diseminate pentru 1000 de persoane refugiate
6. Comunicare și raportare	11. Creșterea cu 15% a transparenței și vizibilității în sectorul de securitate și apărare din perspectiva sensibilității la gen.	Consolidarea comunicării și vizibilității prin comunicate și evenimente de presă, conferințe, etc. cu actori guvernamentali și neguvernamentali, parteneri	Bugetul autorităților implicate	0	Creșterea prezenței mediatice cu 15% până în anul 2027
	12. Raportare și implicare.	Intensificarea nivelului de implicare în sectorul de securitate și apărare a actorilor guvernamentali și neguvernamentali	Bugetul autorităților implicate	0	5 rapoarte anuale

VI. COSTURI

44. Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 va fi finanțat din două surse principale: bugetul de stat și contribuția partenerilor de dezvoltare.

Exercițiul de calculare a costurilor aproximative s-a bazat pe o ipoteză generală de estimare doar a costurilor suplimentare, pentru a asigura implementarea deplină și cu succes a măsurilor planificate. Activitățile desfășurate cu resursele umane existente nu au fost estimate, cum ar fi sarcinile administrative – acțiuni care țin de elaborarea și implementarea cadrului legislativ și de reglementare, etc (cu excepția cazului în care este nevoie de asistență externă). Costurile directe suplimentare estimate pentru implementarea prezentului Program sunt estimate la **23606, 9 mii lei**, care vor fi acoperite de către partenerii de dezvoltare, conform tabelului nr.2, iar cheltuielile din bugetul de Stat, se vor încadra în limita bugetelor autorităților responsabile de implementarea acțiunilor și nu vor condiționa costuri suplimentare celor prevăzute în bugetul de stat.

Tabelul 2

**Costurile estimative
pentru realizarea Programului național de implementare a Rezoluției 1325
a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea
pentru anii 2023-2027**

Obiectiv specific	Descrierea	Costuri totale (mii lei)	2023	2024	2025	2026	2027
Obiectivul nr. 1	Îmbinarea politicilor interne și externe pentru promovarea agendei femeia, pacea și securitatea.	1183,6	246,2	422,5	189,5	231,1	94,3
Obiectivul nr. 2	Asigurarea egalității de gen prin aplicarea perspectivei holistice de încurajare a femeilor de participare activă în sectorul de	130	25	55	25	25	0

	securitate și apărare.						
Obiectivul nr. 3	Participarea femeilor din sectorul de securitate și apărare în consolidarea păcii la nivel regional și internațional.	8231,4	46,6	2131,6	2091,6	1991,6	1970
Obiectivul nr. 4	Reducerea barierelor și stereotipurilor legate de rolul femeilor în sectorul de securitate și apărare.	6286	267,96	1666,96	1450,36	1450,36	1450,36
Obiectivul nr. 5	Acces echitabil la oportunități pentru femei și bărbați de conciliere a vieții profesionale cu cea de familie.	340	120	220	0	0	0
Obiectivul nr. 6	Eradicarea fenomenului discriminării, hărțuirii sexuale și morale și violenței în bază de gen.	1070,6	137	449,2	227,2	227,2	30
Obiectivul nr. 7	Dezvoltarea unui sistem incluziv de protecție a drepturilor femeilor în sectorul de securitate și apărare.	2945,6	593,6	607,7	598,6	626,1	519,6
Obiectivul nr. 8	Consolidarea măsurilor pozitive destinate femeilor pentru reabilitarea în	344,7	0	21	102,9	72,9	147,9

	cadrul sectorului de securitate și apărare.						
Obiectivul nr. 9	Îmbunătățirea și alinierea cadrului legislativ la rigorile și standardele internaționale în materie de prevenire, protecție și reabilitare pentru persoanelor afectate de conflict, atât în timpul conflictului, cât și post conflict.	305	35	102,5	87,5	27,5	52,5
Obiectivul nr. 10	Implementarea cadrului legal și procesual pentru a asigura accesul femeilor la justiție (atât la faza de raportare și investigare sau urmărire penală, cât și la faza de judecare), în contextul specific de conflict sau post-conflict.	250	0	75	75	50	50
Obiectivul nr. 11	Consolidarea transparenței și vizibilității în sectorul de securitate și apărare din perspectiva sensibilității la gen.	600,0	100,0	200,0	100,0	100,0	100,0

Obiectivul nr. 12	Raportare și implicare.	1920	0	480,0	480,0	480,0	480,0
	Total costuri (mii lei):	23606,9	1571,36	6431,46	5427,66	5281,76	4894,66

VII. RISCURI DE IMPLEMENTARE

45. În vederea atingerii efective a obiectivelor generale și speciale ale Programului național sunt identificate un set de riscuri care ar putea influența executarea activităților înscrise în acest document:

Riscul anticipat	Impact (înalt, mediu, scăzut)	Probabilitate (joasă, medie, înaltă)	Măsuri de diminuare/înlăturare a riscurilor
1. Risc extern: Aprofundarea crizei umanitare, economice, de securitate.	Înalt	Medie	1. Monitorizarea continuă a situației privind fluxul migrațional și abuzurile raportate. 2. Intensificarea acțiunilor de comunicare.
2. Risc politic: Instabilitatea politică.	Înalt	Medie	1. Asigurarea stabilității și continuității implementării la nivel local și central de către specialiști în domeniu. 2. Implementarea unor proiecte de asistență externă ca măsuri alternative de atenuare a consecințelor.
3. Risc financiar: Repartizarea insuficientă a mijloacelor financiare de către autoritățile/instituțiile responsabile de implementarea Programului național și realizarea Planului de acțiuni.	Înalt	Medie	1. Stabilirea parteneriatelor de cooperare cu structurile similare ale altor state pe subiecte conexe. 2. Accesarea fondurilor de asistență externă.
4. Risc de comunicare: Neglijarea comunicării și mediatizării	Mediu	Mediu	1. Campanii de comunicare privind reducerea prejudecăților

subiectelor privind Agenda Femeia, Pacea și Securitate.			și stereotipurilor de gen existente în societate. 2. Solidaritatea conducerii structurilor de apărare și securitate prin mesaje de abilitare și împuternicire a femeilor de a fi active la menținerea păcii și securității.
5. Risc uman: Fluctuația sau lipsa resurselor umane calificate.	Medie	Medie	1. Recrutarea noilor angajați în cazul funcțiilor vacante. 2. Identificarea unor stimulente non-financiare de motivare a personalului.

46. Pentru diminuarea sau atenuarea riscurilor este necesar de a accelera accesarea fondurilor partenerilor de dezvoltare pentru acoperirea activităților ce necesită intervenție extinsă. La fel, formarea formatorilor ar permite o resursă stabilă pentru accelerarea proceselor și atingerea rezultatelor. De asemenea, campaniile de sensibilizare și informare ar influența mai eficient aspectul de prevenție.

VIII. AUTORITĂȚILE ȘI INSTITUȚIILE RESPONSABILE

47. Prezentul Program național urmează a fi implementat de autoritățile administrației publice centrale și instituțiile din cadrul sectorului de securitate și apărare al Republicii Moldova, în parteneriat și cooperare cu administrația publică locală, mediul asociativ și neguvernamental, mediul academic și instituțiile de învățământ, partenerii de dezvoltare.

48. Autoritățile și instituțiile care contribuie la punerea în aplicare a Programului național și a Planului de acțiuni sunt:

- 1) Ministerul Afacerilor Interne (inclusiv subdiviziunile din subordine);
- 2) Ministerul Apărării (inclusiv subdiviziunile din subordine);
- 3) Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- 4) Ministerul Educației și Cercetării;
- 5) Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor);
- 6) Serviciul Vamal;
- 7) Serviciul de Protecție și Pază de Stat;
- 8) Centrul Național Anticorupție;
- 9) Serviciul de Informații și Securitate;
- 10) Biroul politici de reintegrare a Cancelariei de Stat.

49. În procesul de implementare a Programului, autoritățile responsabile, inclusiv instituțiile de învățământ/academice sau de instruire din subordine vor coopera cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, organizațiile neguvernamentale, precum și partenerii de dezvoltare.

50. Sectorul de securitate și apărare este sprijinit în demersurile sale și de alte instituții-cheie, rolul cărora este necesar pentru buna implementare a acestui program, precum:

- 1) Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- 2) Ministerul Sănătății;
- 3) Procuratura Generală;
- 4) Comisiile parlamentare sectoriale;
- 5) Oficiul Avocatului Poporului.

51. Acestea sunt responsabile să integreze prevederile Planului de acțiuni în planurile de acțiuni sau de activitate instituționale, să monitorizeze și să raporteze conform termenilor stabiliți cu privire la progresul și dificultățile implementării și să desemneze persoane responsabile de coordonarea acestui proces.

52. Pentru instituțiile care nu se află în subordonarea Guvernului, prezentul Program național este oferit în calitate de recomandare, iar implementarea acestuia va fi realizată în coordonare cu instituțiile vizate.

53. Ministerul Afacerilor Interne este instituția responsabilă de coordonarea implementării prezentului Program național și poate crea grupuri de lucru interinstituționale sau alte formate și platforme de lucru menite să sprijine implementarea documentului de politici publice. În cadrul grupurilor de lucru pot fi invitați cu drept de decizie, în calitate de observatori sau experți și alte persoane din mediul academic, mediul asociativ sau neguvernamental, parteneri de dezvoltare și donatori, asociații profesionale în domeniu, reprezentanți ai mass-media și ai administrației publice locale, alți actori interesați.

54. Autoritatea cu rol de coordonator al Programului național va consulta mediul asociativ și neguvernamental, mediul academic și partenerii de dezvoltare pentru a identifica cele mai eficiente instrumente și metode de coordonare pentru buna implementare a documentului de politici publice. Actorii interesați vor fi încurajați să identifice obiectivele din cadrul Planului de acțiuni, precum și instituțiile publice cu care vor colabora în procesul de implementare și oferirea asistenței.

55. Actorii interesați pot crea platforme de cooperare, consultări, ședințe pe platforme virtuale, încheia parteneriate sau implementa proiecte de asistență

comună, de a se asocia, accesa proiecte de asistență externă sau atrage fonduri destinate implementării acestui Program național și Plan de acțiuni.

56. Cooperarea și consultarea pe marginea implementării Programului național și Planului de acțiuni poate fi extinsă în bază de parteneriat cu Parlamentului și Președinția.

IX. MONITORIZARE ȘI RAPORTARE

57. Pe parcursul implementării Programului, vor fi realizate următoarele proceduri de monitorizare și evaluare:

1) **monitorizare anuală:** Anual va fi generat raportul privind implementarea Programului național. Raportul anual are un caracter analitic și constituie un document de referință pentru planificarea următorului an de activitate, inclusiv corectarea lacunelor identificate. Raportul anual va fi publicat pe pagina web oficială al Ministerului Afacerilor Interne.

2) **evaluare intermediară bianuală:** La expirarea a doi ani de implementare, 2024 și 2026, vor fi desfășurate evaluări intermediare, cu înscrierea rezultatelor, punctelor forte și slabe, amenințări și vulnerabilități într-un raport distinct, menirea căruia este verificarea intermediară a atingerii impactului Programului național. În procesul de elaborare a raportului vor fi analizați indicatorii cantitativi și calitativi și vor fi formulate recomandări.

58. În cazul în care în procesul de evaluare intermediară se atestă devieri de la activitățile planificate (acțiunile, indicatorii de rezultat și monitorizare), raportul de evaluare menționat poate constitui temei pentru inițierea procesului de modificare a Planului de acțiuni privind implementarea Programului.

1) **Evaluare finală:** La terminarea perioadei de implementare a documentului de politici publice, o evaluare finală este efectuată pentru a estima gradul de implementare a Programului național în ansamblu din perspectiva a două direcții principale: îmbunătățirii ratei și calității de reprezentare a femeilor, precum și din perspectiva caracterului incluziv și eficient al sectorului de securitate și apărare.

59. Rapoartele anuale de monitorizare și rapoartele de evaluare intermediară și finală vor fi elaborate de către Ministerul Afacerilor Interne, în baza informației prezentate de către autorități și instituții, alți actori responsabili de implementare conform unui format prestabilit, care după validarea raportului va fi făcut public, dar nu mai târziu decât o lună după finalizarea raportului.

60. Ministerul Afacerilor Interne va coordona procesul de colectare a informațiilor din partea instituțiilor responsabile de implementare a Programului, solicitând date, informații, analize sau alte categorii de studii relevante pentru monitorizarea și evaluarea gradului de implementare a documentului de politici

publice. După caz, Ministerul Afacerilor Interne ca instituție coordonatoare responsabilă de realizarea Programului poate stabili un alt format de colectare și analiza informației în vederea monitorizării și evaluării, care vor fi reflectate în rapoartele narative de progres.

61. Raportul de evaluare finală urmează să fie transmis Cancelariei de Stat pentru monitorizarea nivelului de implementare a Programului de către Ministerul Afacerilor Interne.

PLANUL DE ACȚIUNI
privind punerea în aplicare a Programului național
de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
OBIECTIVUL GENERAL 1: CREȘTEREA NIVELULUI DE PARTICIPARE ȘI REPREZENTARE A FEMEILOR ÎN SECTORUL DE SECURITATE ȘI APĂRARE							
Obiectivul specific nr. 1. Îmbinarea politicilor interne și externe pentru promovarea agendei femeia, pacea și securitatea	1.1. Desfășurarea de seminare, reuniuni, ședințe și instruirii, campanii de informare cu privire la aprobarea Programului național și Planului de acțiuni aferent pentru perioada 2023-2027	Cel puțin câte o instruire în fiecare instituție din sectorul de securitate și apărare <i>Personal informat sau/și instruit</i> <i>Informări de presă</i>	2023-64,5	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul II 2023	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), Serviciul de Informații și Securitate, alte autorități interesate	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	1.2. Conferință tematică privind lansarea și punerea în aplicare a Programului național și Planului de acțiuni aferent pentru accentuarea importanței implementării Rezoluției 1325	Cel puțin o conferință tematică pentru toate autoritățile și instituțiile implementatoare <i>Consolidarea Angajamentului instituțional de implementare</i>	2023-25,4	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul II 2023	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor),	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
						Serviciul de Informații și Securitate, alte autorități interesate	
	1.3. Promovarea în mass-media, inclusiv în mediul online a materialelor privind încadrarea femeilor în funcții de conducere / posturi / specialități ocupate, precum și rolul asumat de femei în diferite operațiuni	Numărul de comunicate, publicații sau informări de presă <i>Leadership în rândul femeilor</i> <i>Implicarea femeilor din sistemul de apărare și securitate în societate și influența acestora asupra mediului specific de activitate în vederea creșterii eficienței instituției</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2027	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Asociațiile femeilor din sectorul de securitate și apărare, Administrația Publică Locală
	1.4. Studiu (cercetare) privind schimbarea percepțiilor și atitudinilor față de femei în sectorul de securitate și apărare din perspectiva societății și din perspectiva mediului profesional	2 studii (cercetare) realizate privind evaluarea atitudinilor față de femei în sectorul de securitate și apărare în perioada implementării Programului	2023-17,4 2026-17,4 Total: 34,8	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul II 2026	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Asociațiile femeilor din sectorul de Securitate și apărare, Administrația Publică Locală
	1.5. Realizarea Studiilor (cercetărilor) privind satisfacerea necesităților femeilor în sectorul de apărare și securitate la nivelul instituției / organizației	2 studii de cercetare realizate <i>Gradul de mulțumire față de relațiile interpersonale la nivel de instituție sau sector</i>	2023-79,4 2026-79,4 Total: 158,8	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul II 2026	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), Serviciul de Informații și Securitate	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	1.6. Studiu de identificare a abilităților manageriale și leadership a femeilor în sectorul de securitate și apărare (stimă de sine, încredere de sine, imagine de sine, abilități de comunicare asertivă, tactică comportamentală, spirit de echipă (solidaritate și altruism))	Studiu realizat; Lista profilului femeilor care sunt promovate elaborată; Necesități de instruire a femeilor în sectorul de securitate și apărare identificate <i>Aprecieri pozitive a femeilor la nivel de conducere la nivel de instituție, stat, nivel Internațional</i>	2024-49,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul III 2024	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	1.7. Desfășurarea analizei instituționale (Chestionar anonim) referitor la identificarea hărțuirii la locul de muncă prin analiza corelației dintre conducător și angajat în sectorul de securitate și apărare	Analiză instituțională realizată <i>Drepturi respectate și revendicate</i> <i>Creșterea gradului de protecție a femeilor împotriva abuzurilor</i> <i>Stimularea raportării cazurilor</i>	2023-29,5 2024-29,5 2025-29,5 2026-29,5 2027-29,5 Total: 147,5	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul III 2027	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), Centrul Național Anticorupție	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	1.8. Desfășurarea studiului cu privire la necesitățile de dezvoltare profesională și personală a femeilor în domeniul de securitate și apărare	Studiu realizat <i>Identificarea ariei subiectelor pentru cursuri tematice referitoare la egalitatea de gen, toleranță zero față de discriminare, hărțuire și violență bazată pe diferența de sex</i>	2024-49,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul III 2024	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	1.9. Realizarea studiului cu privire la impactul pandemiei și post Covid-19 asupra femeilor din	Studiu realizat <i>Gradul, sensibilitate și dinamica violenței domestice</i>	2023-30,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul III 2023	Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Apărării, Serviciul de Protecție și	Parteneri de dezvoltare, Administrația Publică Locală, Organizațiile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	sectorul de securitate și apărare					Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	societății civile
	1.10. Desfășurarea analizei privind gradul de compatibilitate a legislației naționale în domeniul Femeile Pacea și Securitatea la standardele internaționale	Analiză realizată <i>Set de propuneri pentru completare, modificarea sau îmbunătățirea legislației naționale elaborat</i>	2024-35,0	Partenerii de dezvoltare	2024	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Administrația Națională a Penitenciarelor	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	1.11. Desfășurarea analizei (cercetare) elaborată de către UN Women privind necesitățile femeilor implicate în prevenirea situațiilor de criză în domeniul de securitate și apărare și în negocierile privind reglementarea transnistreană, în baza informațiilor colectate de la autoritățile publice	Analiză realizată <i>Integrarea problematicii dimensiunii de gen în documentele de planificare, grupuri de lucru, negocieri sau mediere, încheierea actelor, implementare</i> <i>Set de recomandări pentru îmbunătățirea rolului femeilor</i>	2024-100,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul II 2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Cancelaria de Stat (Biroul Politici de Reintegrare), Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	1.12. Creșterea nivelului de participare și implicare a femeilor în activități specifice sectorului de securitate și apărare, la toate nivelurile și în toate domeniile de specialitate	Creșterea cu min 4 puncte procentuale, până în anul 2027, a ratei de femei promovate în poziții decizionale <i>Numărul de femei implicate în proces decizional de soluționare a conflictelor sau/și misiuni de menținere a păcii</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trimestrul I 2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	1.13. Elaborarea și implementarea unor programe de conciliere a vieții profesionale și familiale, programe de mentorat și de altă natură specifice inclusiv sectorului de securitate și apărare	Cadrul normativ și instituțional prin crearea noilor oportunități, elaborat Noi programe și oportunități identificate sau/și implementate	2024-40,0 2025-40,0 2026-40,0 Total: 120,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul I 2026	Ministerul Apărării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	1.14. Creșterea capacităților profesionale prin instruire și transfer de cunoștințe și experiență pentru femei / femei negociatoare, femei și bărbați în cadrul echipelor mixte / multidisciplinare pentru soluționarea conflictelor la toate etapele sale	Curs de instruire specializat instituit (elaborat și aprobat); Cel puțin 50 de femei instruite și implicate în soluționarea conflictelor <i>Noi capacități însușite prin instruire și educație</i> <i>Scenarii de acțiuni cu implicarea femeilor din sectorul de securitate și apărare</i>	2024-64,8 2025-64,8 2026-64,8 2027-64,8 Total: 259,2	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul III 2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Cancelaria de Stat (Biroul Politici de Reintegrare)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	1.15. Implicarea femeilor din localitățile din Zona de Securitate în activități organizate în comun cu donatorii externi în vederea consolidării capacităților de asigurare a păcii și securității	Noi capacități dezvoltate în rândurile Administrației Publice Locale și comunităților de femei	2024-55,2 2025-55,2 Total: 110,4	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2025	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile, Administrația Publică Locală
Obiectivul specific nr. 2. Asigurarea egalității de gen prin aplicarea perspectivei	2.1. Desfășurarea analizei și sistematizarea barierei pentru participarea în condiții egale a	Numărul situațiilor identificate <i>Sporirea prezenței femeilor la diferite evenimente din</i>	2024-30,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul II 2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
holistice de încurajare a femeilor pentru participare activă în sectorul de securitate și apărare	femeilor în delegații, misiuni, operațiuni, comisii / comitete / consilii, alte acțiuni de consolidare a sectorului de securitate și apărare în vederea eliminării riscurilor asociate caracterului incluziv dintre femei și bărbați	<i>sectorul de securitate și apărare pentru încurajare</i>				(Administrația Națională a Penitenciarelor), Serviciul de Informații și Securitate	
	2.2. Acordarea suportului pentru femeile din sectorul de securitate și apărare, la nivel de conducere, de a participa la toate nivelele procesului de menținere a păcii prin contribuție diplomatică, instituțională sau financiară. Creșterea numărului de femei care participă în calitate de negociatori-șefi, reprezentanți politici, mediatori, pacificatori, ambasadori, comunicatori, etc.	Cel puțin 20 de femei cu funcții de conducere ghidate anual (suport acordat) <i>Sporirea prezenței femeilor la diferite evenimente din sectorul de securitate și apărare</i>	2023-25,0 2024-25,0 2025-25,0 2026-25,0 Total: 100,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul II 2026	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	2.3. Încurajarea creării asociațiilor profesionale pentru promovarea femeilor în toate structurile și instituțiile din sectorul de securitate și apărare	Cel puțin 2 Asociații noi create, înregistrate din punct de vedere juridic și statut aprobat <i>Lansarea activității asociațiilor noi</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trimestrul III 2024	Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare
	2.4. Extinderea	Statutele interne ale	În limita	Bugetul	Trimestrul I	Ministerul Afacerilor	Organizațiile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	mandatului asociațiilor profesionale pentru promovarea femeilor din sectorul de securitate și apărare, inclusiv și pentru angajatele civile din sistem	asociațiilor revizuite. Creșterea cu cel puțin 5% numărului membrilor asociațiilor	mijloacelor alocate	autorităților/instituțiilor implicate	2025	Interne, Ministerul Apărării, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	societății civile
	2.5. Consultarea asociațiilor profesionale din sectorul de securitate și apărare în procesul de elaborare, adaptare și promovare a documentelor de politici și acte normative sectoriale	Numărul documentelor avizate. Set de recomandări formulate <i>Relații de colaborare eficiente între asociații și instituțiile din sectorul de securitate și apărare</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trimestrul IV 2027	Asociațiile profesionale pentru promovarea femeilor din sectorul de securitate și apărare, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării	Organizațiile societății civile
	2.6. Desfășurarea campaniilor de informare și comunicare pentru sporirea vizibilității femeilor din sectorul de securitate și apărare și accesul la noi oportunități	Cel puțin o campanie anuală organizată și desfășurată; Numărul de vizitatori unici și numărul de accesări ale articolelor postate	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trimestrul I 2027	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), Serviciul de Informații și Securitate	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
Obiectivul specific nr. 3. Participarea femeilor din sectorul de securitate și apărare în consolidarea păcii la nivel regional și internațional	3.1. Participarea femeilor din sistemul de securitate și apărare în misiuni și operațiuni de menținere a păcii sub egida ONU, UE sau alte organizații internaționale	Numărul de femei delegate în misiuni și operațiuni de menținere a păcii <i>Contribuția femeilor la exercitarea cu succes a misiunilor</i>	2024-100,0 2025-100,0 Total: 200,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Afacerilor Interne	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	3.2. Formarea formatorilor femei în domeniul de	Cel puțin 40 de formatori certificați.	2023-25,0 2024-25,0 2025-25,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2026	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Centrul	Parteneri de dezvoltare, Administrația

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	securitate și apărare prin crearea și digitalizarea platformelor virtuale	Cel puțin 4 instruiți desfășurate <i>Crearea rețelei de formatori la nivel național</i>	2026-25,0 Total: 100,0			Național Anticorupție, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Publică Locală, Organizațiile societății civile
	3.3. Consolidarea capacităților instituțiilor în domeniul gender și promovarea culturii de gen la nivel instituțional	25 de persoane instruite anual	2023-21,6 2024-21,6 2025-21,6 2026-21,6 Total: 86,4	Partenerii de dezvoltare	2026	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), Ministerul Justiției,	Parteneri de dezvoltare, Administrația Publică Locală, Organizațiile societății civile
	3.4. Creșterea numărului de poziții de ofițeri de legătură sau justiție / atașați de securitate / atașați militari trimiși la post în străinătate din partea instituției sau a Republicii Moldova pentru consolidarea păcii și securității	Posturi de ofițeri de legătură / atașați de securitate / atașați militari create, prin modificarea cadrului legal Numărul de femei desemnate în aceste posturi <i>Contribuții ale femeilor la asigurarea păcii și securității</i>	2024-1.920,0 2025-1.920,0 2026-1.920,0 2027-1.920,0 Total: 7680,0 160,0*12/ 4 persoane	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Afacerilor Interne	Parteneri de dezvoltare
	3.5. Alinierea și implementarea standardelor internaționale pentru respectarea și promovarea drepturilor femeilor pe timp de pace sau conflict	Nivelul de implementare a standardelor internaționale <i>Propagarea valorilor și principiilor aplicării Rezoluției 1325</i>	2024-40,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul III 2024	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Apărării, Serviciul Vamal, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), Centrul Național Anticorupție	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	3.6. Integrarea	Reducerea	2023-25,0	Partenerii de	Trimestrul IV	Ministerul Sănătății,	Parteneri de

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	respectului pentru drepturile femeilor, fetelor, femeilor cu copii în situații sensibile de conflict și post conflict, inclusiv în situații de protecție umanitară, eradicând impunitatea	vulnerabilităților și amenințărilor ce țin de violență bazată pe gen și violența sexuală <i>Implementarea Rezoluției CS ONU nr. 2647(2019)</i>	2024-25,0 2025-25,0 2026-25,0 2027-25,0 Total: 125,0	dezvoltare	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale	dezvoltare, Organizațiile societății civile Congresul Autorităților Locale din Moldova
	3.7. Dezvoltarea, consolidarea și schimb de informații și expertiză pe domeniul egalității de gen, violenței sexuale sau bazate pe gen în contextul specific de conflict sau post-conflict	Situații și date raportate sau comunicate <i>Schimb eficient de informații și date</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trimestrul IV 2027	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Parteneri de dezvoltare
OBIECTIVUL GENERAL 2: PREVENIREA INECHITĂȚILOR, VIOLENȚEI ȘI HĂRȚUIRII ÎN SECTORUL DE SECURITATE ȘI APĂRARE PRIN REDUCEREA RISCURILOR ȘI ELIMINAREA CONSECINȚELOR ASOCIATE DISCRIMINĂRII							
Obiectivul specific nr. 4. Reducerea barierei și stereotipurilor legate de rolul femeilor în sectorul de securitate și apărare	4.1. Cultivarea și promovarea respectului pentru drepturile și rolul femeii în instituțiile din sectorul de securitate și apărare	Numărul de informări, lecții publice, discursuri, ședințe de instruire, participări la evenimente cu caracter național și internațional	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trimestrul IV 2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), Centrul Național Anticorupție	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile Procuratura Generală
	4.2. Aplicarea principiului „Toleranță zero” față de fenomenul violenței și hărțuirii sexuale și psihologice la locul de muncă în sectorul	Numărul cazurilor identificate și raportate	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trimestrul IV 2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției	Procuratura Generală

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	de securitate și apărare					(Administrația Națională a Penitenciarelor), Centrul Național Anticorupție	
	4.3. Desfășurarea unei campanii de informare și comunicare pentru femeile din sectorul de securitate și apărare pentru raportarea cazurilor și acces la măsurile de protecție, inclusiv acțiuni de advocacy pentru incluziune socială pentru persoanele admise în scop umanitar (refugiați)	Activități informaționale realizate/număr de femei și bărbați participanți <i>Formarea unui mediu „prietenos”, securizat pentru femei în sistem</i>	2024-140,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul III 2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile Procuratura Generală
	4.4. Sprijinirea și stimularea grupurilor coordonatoare în domeniul gender sau subdiviziunilor competente din cadrul autorităților din sectorul de securitate și apărare să pună în aplicare inițiativele orientate spre eliminarea barierelor și stereotipurilor în privința femeilor	Cel puțin o activitate/inițiativă per instituție, orientată spre eliminarea barierelor și stereotipurilor împotriva femeilor, susținută și pusă în aplicare	2023-30,0 2024-30,0 2025-30,0 2026-30,0 2027-30,0 Total: 150,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul III 2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	4.5. Evaluarea riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților a femeilor în sectorul de securitate cu scopul de a îmbunătăți metodele	2 rapoarte de evaluare elaborate (evaluare inițială și evaluare finală). Metode și instrumente de prevenire a abuzurilor	2023-25,0 2024-25,0 Total: 50,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul II 2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul de Protecție	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile Procuratura Generală

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	și instrumentele de prevenire a abuzurilor	identificate				și Pază de Stat	
	4.6. Revizuirea și adaptarea limbajului conducătorilor din sectorul de securitate și apărare pentru eradicarea mesajelor de ură sau de discriminare față de femei (adresări oficiale, jurăminte, imnuri, etc)	Discursuri adaptate și prietenoase promovării rolului femeilor în sectorul de securitate și apărare <i>Aprecieri pozitive ale factorilor de conducere</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trimestrul I 2026	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Administrația Publică Locală, societatea civilă, partenerii de dezvoltare, Procuratura Generală
	4.7. Organizarea de reuniuni, consultări, instruiți comune cu sectorul asociativ, mediul diplomatic, societatea civilă, organizațiile internaționale pentru preluarea celor mai bune practici și experiențe	2 reuniuni anuale organizate. Lista bunelor practici preluate <i>Crearea unui mediu prietenos între bărbați și femei în sectorul de securitate și apărare</i>	2023-43,2 2024-43,2 2025-43,2 2026-43,2 2027-43,2 Total: 216,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul II 2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Administrația Publică Locală, societatea civilă, partenerii de dezvoltare, Procuratura Generală
	4.8. Ajustarea, revizuirea sau îmbunătățirea mecanismelor instituționale de prevenire, identificare, raportare, investigare și examinare a cazurilor de hărțuire și violență la nivel de instituție	1 document/raport privind propunerile și recomandările pentru revizuirea cadrului normativ/instituțional elaborat <i>Numărul cazurilor raportate și investigate</i>	2024-30,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul II 2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile Procuratura Generală
	4.9. Acordarea de	Cel puțin 5 instruiți	2023-48,0	Partenerii de	Trimestrul II	Ministerul Afacerilor	Parteneri de

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	suport pentru structurile, subdiviziunile, direcțiile din cadrul instituțiilor și autorităților naționale ce implementează documente de politici ce țin de promovarea egalității de gen și a sectorului privind femeile, pacea și securitatea	desfășurate în vederea integrării egalității de gen în documentele de politici publice Mecanism de motivare aplicat <i>Capacități noi formate</i>	2024-48,0 2025-48,0 2026-48,0 2027-48,0 Total: 240,0	dezvoltare	2027	Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Justiției, Avocatul Poporului, alte autorități sau instituții publice	dezvoltare, Organizațiile societății civile
	4.10. Instruirea administrației publice locale privind modul de abordare și gestionare a problemelor legate de violența sexuală, violența bazată pe gen sau alte fenomene conexe pe timp de conflict sau post-conflict în comun cu organele poliției sau/și organele procuraturii, după caz alți parteneri	Cel puțin 4 instruiți desfășurate. Cel puțin 100 de persoane instruite (minim din 10 raioane, 100 de localități)	2024-54,0 2025-54,0 2026-54,0 2027-54,0 Total: 216,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul III 2027	Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Procuratura Generală, mediul asociativ și academic	Parteneri de dezvoltare, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Organizațiile societății civile Procuratura Generală
	4.11. Prevenirea și combaterea stereotipurilor în rândurile refugiaților/persoane admise în scop umanitar privind violența bazată pe gen, violența sexuală și discriminarea, inclusiv alte aspecte de gen	10 acțiuni de informare, sensibilizare, ghidare și orientare a refugiaților desfășurate. <i>Crearea percepției de securitate și siguranță în stat, centrele sau comunitatea de acomodare a refugiaților</i>	2024-25,0 2025-25,0 2026-25,0 2027-25,0 Total: 100,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Apărării, mediul asociativ și academic	Parteneri de dezvoltare, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
		<i>Formarea coeziunii sociale bazată pe prevenție și încredere</i>					
	4.12. Elaborarea și sprijinirea proiectelor dedicate ce țin de protejarea femeilor, fetelor și femeilor cu copii în timpul conflictelor sau post-conflict (strămutări interne) potrivit necesităților reale adaptate la nevoile acestora, la nivel local și central	5 proiecte/ inițiative finanțate <i>Reziliență și coeziune socială</i>	2024-1 150,0 2025-1 150,0 2026-1 150,0 2027-1 150,0 Total: 4600,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2027	Ministerul Economiei, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, mediul asociativ și academic	Parteneri de dezvoltare, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Organizațiile societății civile
	4.13. Formarea reprezentanților administrației publice locale și altor actori (inclusiv tineri) la nivel local, în calitate de agenți ai schimbării în perioada de gestionare a crizelor umanitare (afectate de conflict sau post conflict)	250 de persoane instruite în gestionarea crizelor umanitare	2023-100,16 2024-100,16 2025-100,16 2026-100,16 2027-100,16 Total: 500,8	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2027	Universitatea de Stat din Moldova (Institutul de Administrație Publică), Ministerul Apărării, sectorul neguvernamental	Parteneri de dezvoltare, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Organizațiile societății civile
	4.14. Integrarea ideii de protecție a securității umane la nivel central și local prin instruire și implicare. Creșterea nivelului de participare a oficialilor, managerilor de instituții în acțiuni la nivel local pentru sprijinirea și încurajarea	Numărul de întreprinderi, discursuri, ședințe, forumuri, etc. Numărul de refugiați participanți	2023-21,6 2024-21,6 Total: 43,2	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2024	Autoritățile și instituțiile naționale	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	coeziunii sociale a persoanelor admise în scop Umanitar						
Obiectivul specific nr. 5. Acces echitabil la oportunități pentru femei și bărbați de conciliere a vieții profesionale cu cea de familie	5.1. Crearea unor condiții prietenoase pentru femei și bărbați din sistemul de securitate și apărare din partea angajatorului pentru familiile cu copii până la 7 ani (parteneriate dintre instituția angajatoare și instituțiile de educație timpurie)	Lista parteneriatelor identificate. Numărul de parteneriate încheiate. Îmbunătățirea condițiilor pentru conciliere	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trimestrul I 2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne	Organizațiile societății civile
	5.2. Încurajarea bărbaților din sectorul de securitate și apărare pentru participarea mai activă în educația copiilor (parteneriate cu federațiile de sport, instituții de cultură, artă). Transfer de experiență și lecții învățate	Lista parteneriatelor identificate. Numărul de parteneriate încheiate. 5 evenimente publice desfășurate (câte 1 eveniment per instituție)	2024-100,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Vamal Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Administrația Publică Locală, societatea civilă, partenerii de dezvoltare, Procuratura Generală
	5.3. Elaborarea programului de consiliere psihologică pentru femei și bărbați (militari, polițiști și funcționari publici cu statut special) și familiile acestora din sectorul de securitate și apărare care activează în condiții de risc/gardă	Program elaborat. Servicii de calitate oferite angajaților cu statut special din sectorul de securitate și apărare	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trimestrul III 2025	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	5.4. Includerea dimensiunii de gen și Femeile Pacea și Securitatea în programele de instruire a instituțiilor din sectorul de securitate și apărare	Materiale didactice la subiectul EG și FPS elaborate și implementate	2023-120,0 2024-120,0 Total: 240,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
OBIECTIVUL GENERAL 3: PROTECȚIA PRIN INTERMEDIUL BUNEI GUVERNĂRI ȘI CAPABILITĂȚI DEZVOLTATE							
Obiectivul specific nr. 6. Eradicarea fenomenului discriminării, hărțuirii sexuale și violenței în bază de gen	6.1. Dezvoltarea conceptului de „Early warning system” (Sistemul de avertizare timpurie)	Concept elaborat și instituționalizat. Reducerea timpului de raportare, informare și diminuare a riscurilor	2023-50,0 2024-50,0 Total: 100,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul III 2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Protecție și Pază de Stat	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	6.2. Instruirea personalului cu privire la documentarea și raportarea cazurilor de discriminare, hărțuire și hărțuire sexuală, precum și violenței în bază de gen din cadrul sectorului de securitate	Program de instruire elaborat și aprobat. Cel puțin 5 instruiți desfășurate. 2 formatori pregătiți per instituție Cel puțin 100 de persoane instruite <i>Conștientizarea problemei discriminării, hărțuirii, violenței și necesitatea de raportare și investigare pro-activă</i>	2024-104,0 2025-104,0 2026-104,0 Total: 312,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2026	Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile Consiliul pentru egalitate

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	6.3. Instruirea personalului cu privire la protejarea persoanelor care au raportat cazuri de discriminare, hărțuire sexuale, precum și violenței în bază de gen din cadrul sectorului de securitate și acces la servicii medicale, sociale și psihologice	5 instruiți desfășurate. 150 de persoane instruite <i>Conștientizarea problemei discriminării, hărțuirii, violenței și necesitatea de oferire a protecției</i>	2024-36,0 2025-36,0 2026-36,0 Total:108,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2026	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile Consiliul pentru egalitate
	6.4. Elaborarea unui studiu/ghid privind lecțiile învățate și diseminate cu privire la cazuri de discriminare, hărțuire sexuale, precum și violenței în bază de gen din cadrul sectorului de securitate	Studiu/ghid elaborat <i>Compendiu de referință pentru ghidare aplicativă</i>	2026-140,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul III 2026	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), inclusiv mediul asociativ	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	6.5. Digitalizarea sistemului de raportare internă a cazurilor de discriminare, hărțuire sexuală, precum și a violenței în bază de gen din cadrul sectorului de securitate și apărare	Sistem elaborat și accesibil. Testarea și pilotarea acestuia <i>Instrument funcțional și operațional</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Trimestrul II 2025	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Organizațiile societății civile
	6.6. Elaborarea unui program de instruire tematic (inclusiv online) anual în scopul prevenirii discriminării, hărțuirii sexuale, inclusiv și violenței în bază de gen pentru persoanele	Program elaborat <i>Introducerea în aria instruirilor pe bază permanentă</i>	2023-25,0 2024-25,0 2025-25,0 2026-25,0 Total: 100,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2026	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile Consiliul pentru egalitate

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	responsabile de domeniul respectiv					Națională a Penitenciarelor), inclusiv instituțiile academice după caz	
	6.7. Elaborarea Raportului național cu privire la situația prevenirii discriminării, hărțuirii sexuale, inclusiv și violenței în bază de gen în sectorul de securitate și apărare	Raport elaborat și validat Informarea publicului larg despre evoluția fenomenului	2023-30,0 2024-30,0 2025-30,0 2026-30,0 2027-30,0 Total: 150,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), alte autorități	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	6.8. Includerea dimensiunii de gen și Femeile Pacea și Securitatea în programele de instruire a polițiștilor și medicilor	Materiale didactice la subiectul egalității de gen, Femeia, Pacea și Securitatea elaborate	2023-32,0 2024-32,0 Total: 64,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul II 2024	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	6.9. Crearea registrului de evidență a profesioniștilor specializați (investigatorilor, ofițerilor de urmărire penală, procurori, judecători) și instruiți în documentarea, investigarea și judecarea cazurilor de violență bazată pe gen, violența sexuală, inclusiv în context sensibil de conflict sau post conflict, ce ar putea participa în investigații la nivel regional sau internațional	Registrul de evidență elaborat. Regulament aprobat Instruiri desfășurate	2024-32,2 2025-32,2 2026-32,2 Total: 96,6	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul I 2026	Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Institutul Național al Justiției, alte autorități și instituții de stat, parteneri de dezvoltare	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	6.10. Încurajarea femeilor, fetelor,	Acțiuni tematice cu caracter social	În limita mijloacelor	Bugetul autorităților/inst	2027	Autoritățile și instituțiile de stat,	Parteneri de dezvoltare,

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	femeilor cu copii, admise în scop umanitar de a participa la campanii de informare, ghidare și orientare pentru alte persoane	desfășurate <i>Numărul de femei implicate în evenimente sociale</i>	alocate	ituțiilor implicate		parteneri de dezvoltare	Organizațiile societății civile
	6.11. Ajustarea normelor de conduită pentru administrația publică locală pentru identificarea și acordarea serviciilor adaptate la necesitățile persoanelor admise în scop umanitar din perspectiva de gen	Norme de conduită elaborate <i>Recomandări și instrucțiuni utilizate în activitatea profesională</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2025	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Congresul Autorităților Locale din Moldova, Organizațiile societății civile
Obiectivul specific nr. 7. Dezvoltarea unui sistem incluziv de protecție a drepturilor femeilor în sectorul de securitate și apărare	7.1. Îmbunătățirea procedurilor de recrutare și promovare din perspectiva non discriminării	Proceduri de recrutare și promovare îmbunătățite <i>Abordare orientată pe rezultatul nediscriminării</i>	2023-35,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2023	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	7.2. Formarea formatorilor în domeniul resurselor umane pentru evaluarea calităților manageriale și personale ale bărbaților și femeilor din sectorul de securitate și apărare	5 instruiți desfășurate. 25 de formatori certificați <i>Pregătirea privind protecția, drepturile și nevoile particulare ale femeilor</i>	2023-39,0 2024-39,0 2025-39,0 2026-39,0 Total:156,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	7.3. Desemnarea femeilor în funcții de conducători/oare de Inspectorate de	Numărul de femei desemnate <i>Aprecieri pozitive</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	poliție la nivel central sau local, conducători/membri ale comisiilor de evaluare a militarilor	<i>raportat la activitatea livrată</i>					
	7.4. Îmbunătățirea sistemului de colectare a datelor cu privire la resursele umane în baza indicatorilor dezagregați pe sexe/sensibili la gen	1 seminar de colectare a datelor desfășurat. Indicatori calitativi și cantitativi incluși. Interpretarea datelor dezagregate pe sexe/sensibile la gen	2024-21,6	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	7.5. Organizarea și desfășurarea cursurilor de instruire în cascadă la nivel central și local pentru promovarea sistemului incluziv, mobilitatea și diversitatea în sistemul de securitate și apărare	20 de cursuri de instruire desfășurate. 500 de persoane din cel puțin 20 de comunități instruite	2023-134,0 2024-134,0 2025-134,0 2026-134,0 2027-134,0 Total: 670,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	7.6. Asigurarea cotelor minime de reprezentare a femeilor în comisii, comitete sau alte structuri de luare a deciziilor	Nivelul de participare în comisii, comitete, alte structuri <i>Sistem de reprezentare echitabil și incluziv</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2027	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	7.7. Elaborarea de programe de mentorat și liderism pentru femeile din sectorul de securitate și apărare din perspectiva modului de a raporta și proteja	Conceptul programelor de mentorat elaborat <i>Continuarea eforturilor de includere a dimensiunii de gen în</i>	2024-27,5 2026-27,5 Total: 55,0	Partenerii de dezvoltare	2026	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	împotriva violării drepturilor omului	<i>sectorul de securitate și apărare</i>					
	7.8. Reducerea impactului schimbărilor climatice prin gestionarea sistemului de reducere a dezastrelor din perspectiva abordării bazate pe gen reieșind din riscurile și necesitățile diferențiate între femei și bărbați, precum și în condiții de siguranță, la nivel local a proiectelor de asistență privind eliminarea deșeurilor	Depopularea localităților redusă cel puțin 50%. Creșterea unui mediu sănătos de viață	2025-40,0 2026-40,0 Total: 80,0	Partenerii de dezvoltare	2026	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Apărării Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	7.9. Organizarea instruirilor privind prevenirea și gestionarea incidentelor și a situațiilor de criză în Zona de Securitate	5 instruiți desfășurate. Surse alternative de prevenire a consecințelor negative și escaladării conflictului. Abilitați de mediere formate	2023-25,6 2024-25,6 2025-25,6 2026-25,6 2027-25,6 Total: 128,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	7.10. Crearea condițiilor rezonabile pentru femei, fete, tinere, familii cu copii pentru asigurarea accesului la informații utile privind plasarea în câmpul muncii, asistența medicală, asistența psihologică, asistența juridică, accesul la servicii de	Îmbunătățirea serviciilor oferite pentru persoanele beneficiare de protecție umanitară, refugiate <i>Lista servicii noi și servicii de calitate oferite persoanelor admise în scop umanitar</i>	2023-180,0 2024-180,0 2025-180,0 2026-180,0 2027-180,0 Total: 900,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției, Agenția Servicii Publice, alte autorități și instituțiile de stat	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	documentare și securitate pentru persoanele admise în scop umanitar/refugiați						
	7.11. Acordarea de suport pentru acțiuni coordonate dintre actorii guvernamentali și neguvernamentali ce se implică în acțiuni cu scop umanitar (programe, inițiative, acțiuni sociale, instruiți, alte forme de asistență)	Numărul de inițiative dezvoltate și accesate. <i>Dezvoltarea localităților și întărirea coeziunii sociale a persoanelor admise în scop umanitar. Reducerea vulnerabilităților asociate de climatul de siguranță</i>	2023-180,0 2024-180,0 2025-180,0 2026-180,0 2027-180,0 Total: 900,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Congresul Autorităților Locale din Moldova	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
OBIECTIVUL GENERAL 4: REABILITAREA PERSOANELOR AFECTATE PRIN MĂSURI EFICIENTE, SUSTENABILE ȘI INTELIGENTE							
Obiectivul specific nr. 8. Consolidarea măsurilor pozitive destinate femeilor pentru reabilitare în cadrul sectorului de securitate și apărare	8.1. Examen și tratament medical gratuit pentru femeile din sectorul de securitate și apărare după revenirea din misiuni și operațiuni de menținere a păcii, inclusiv din funcțiile de ofițer de legătură/atașat militar	Identificarea serviciilor medicale suplimentare gratuite <i>Acomodare rezonabilă și incluzivă</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, alte autorități după caz	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	8.2. Organizarea cursurilor de instruire privind acomodarea rezonabilă necesară integrării dimensiunii egalității de gen	Conceptul cursului elaborat. Instruiți desfășurate	2025-47,9 2026-47,9 2027-47,9 Total: 143,7	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), alte autorități după caz	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	8.3. Prestarea serviciilor de reabilitare psihologică a	Servicii psihologice prestate	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției (Administrația	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	persoanelor afectate din cadrul sectorului de securitate și apărare					Națională a Penitenciarelor), Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat	
	8.4. Valorificarea bazei de date a candidaților reabilitați/ pentru participare la procesele de consolidare a păcii și în misiuni de menținere a păcii	Conceptul bazei de date elaborat. Rețea instituționalizată	2025-25,0 2026-25,0 Total: 50,0	Partenerii de dezvoltare	2026	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, alte autorități după caz	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	8.5. Dezvoltarea capacităților instituționale pentru gestionarea situațiilor de risc	1 seminar dedicat gestionării situațiilor de risc desfășurat. Capacități consolidate. Rapoarte privind evaluarea riscurilor elaborate <i>Soluții pentru gestionarea riscurilor</i>	2024-21,0	Partenerii de dezvoltare	2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	8.6. Dezvoltarea unui sistem de referință cu societatea civilă în vederea reabilitării și documentării	Sistem de referință elaborat	2027-100,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Administrația Publică Locală, societatea civilă, mediul asociativ și academic
	8.7. Reabilitarea victimelor violenței bazate pe gen (inclusiv hărțuirii sexuale / morale) din sectorul de securitate	Inițierea dezvoltării ideii conceptuale. Set de măsuri identificate și aplicate	2025-30,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției (Administrația Națională a	

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	și apărare					Penitenciarelor), Ministerul Muncii și Protecției Sociale	
	8.8. Ameliorarea condițiilor de viață în condiții de siguranță și integrarea femeilor admise în scop umanitar, care provin din zone de conflict /război și locuiesc în apropierea zonei de conflict prin diferite forme de asistență umanitară	Inventarul localităților unde sunt acomodați refugiații, evaluarea necesităților și soluțiilor <i>Măsuri identificate pentru integrarea persoanelor admise în scop umanitar</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul de Stat	2027	Autoritățile și instituțiile de stat	Congresul Autorităților Locale din Moldova Organizațiile societății civile
OBIECTIVUL GENERAL 5: SPRIJIN UMANITAR PENTRU FEMEILE ȘI FETELE CARE PROVIN DIN ZONELE DE CONFLICT ȘI POST CONFLICT							
Obiectivul specific nr. 9. Îmbunătățirea și alinierea cadrului legislativ la standardele internaționale în materie de prevenire, protecție și reabilitare pentru persoanele afectate de conflict, atât în timpul conflictului, cât și post conflict	9.1. Inventarierea cadrului normativ privind identificarea potențialelor lacune sau neconcordanțe privind punerea în aplicare a standardelor minime de prevenire, protecție și reabilitare a femeilor, fetelor, femeilor cu copii afectate de conflict sau post conflict în materie de egalitate de gen sau a persoanelor ce provin din zonele de conflict/război	Raport privind evaluarea situației cadrului normativ <i>Prezentarea concluziilor Raportului privind lacunele</i>	2024-20,0	Partenerii de dezvoltare	2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Procuratura Generală, Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	9.2. Formularea recomandărilor și propunerilor de îmbunătățire a cadrului legislativ național la rigorile și standardele	Raport privind recomandările și soluțiile de ajustare a cadrului legal <i>Soluții adaptate la rigorile</i>	2024-20,0	Partenerii de dezvoltare	2024	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției (Administrația Națională a	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	internaționale în materie de prevenire, protecție și reabilitare a drepturilor persoanelor afectate de conflict sau care provin din zone de conflict/război, atât în perioada conflictului cât și post conflict	<i>internaționale și contextului național și regional de securitate din Republica Moldova</i>				Penitenciarelor)	
	9.3. Diseminarea și schimb de bune practici și experiențe privind asigurarea egalității de gen, prevenirea, protecția și incluziunea socială a persoanelor afectate de conflict/război din regiune sau imediata vecinătate și reziliența socială	Inventarul bunelor practici și experiențe <i>Activități de diseminare a bunelor practici și experiențe</i>	2025-25,0 2027-25,0 Total: 50,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	9.4. Îmbunătățirea comunicării strategice privind prevenirea, protecția și reabilitarea drepturilor persoanelor ce provin din zone de conflict/război, atât în perioada conflictului cât și post conflict (instruiri, campanii de informare, mesaje publice, discursuri adaptate la gen)	Viziune strategică de comunicare (linii directorii de comunicare) elaborată. Abilități de comunicare diagnosticate	2024-27,5 2025-27,5 2026-27,5 2027-27,5 Total: 110,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	9.5. Dezvoltarea mecanismului de monitoring, analiză și	Mecanism de monitorizare elaborat și	2023-35,0 2024-35,0 2025-35,0	Partenerii de dezvoltare	2025	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne	Parteneri de dezvoltare, Congresul

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	informare pe cazurile de violență sexuală sau/și violuri a persoanelor ce provin din zonele de conflict din regiune sau imediata vecinătate, denunțate în timpul conflictelor sau post conflict	consultat <i>Document aprobat și pus în aplicare</i>	Total: 105,0				Autorităților Locale din Moldova, Organizațiile societății civile
	9.6. Examinarea oportunității excluderii din procesul de amnistiere și imunitate a infracțiunilor ce țin de violența sexuală a persoanelor ce provin din zone de conflict/război în contextul reglementării conflictelor	Soluții juridice elaborate și adaptate contextului național <i>Practica judiciară diseminată</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2025	Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Ministerul Justiției, Avocatul Poporului	Organizațiile societății civile
Obiectivul specific nr. 10. Implementarea cadrului normativ pentru a asigura accesul femeilor la justiție (atât la faza de raportare și investigare sau urmărire penală, cât și la faza de judecare), în contextul specific de conflict sau post-conflict	10.1. Acordarea de suport în consolidarea capacităților naționale de răspuns la cazurile de violență sexuală, inclusiv a persoanelor care provin din zonele de conflict și post-conflict	Adaptarea abilităților și capacităților profesionale la contextul specific de conflict și post conflict <i>Număr de persoane formate.</i> <i>Activități operaționale revizuite</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2026	Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	10.2. Instruirea ofițerilor de investigație, ofițerilor de urmărire penală, procurorilor și judecătorilor, după	Ateliere de lucru desfășurate <i>Numărul de personal instruit</i>	2024-25,0 2025-25,0 2026-25,0 2027-25,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Ministerul Justiției, Institutul Național al Justiției	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	caz reprezentanții altor instituții și autorități publice privind accesul la justiție a femeilor, fetelor și femeilor cu copii ce provin din zonele de conflict, în contextul specific de conflict continuu sau post conflict		Total: 100,0				
	10.3. Instruirea angajaților organelor de aplicare ale legii privind asistența juridică internațională în materie penală pe cazuri ce țin de accesul femeilor (inclusiv refugiate, persoane admise în scop umanitar, solicitanți de azil) la justiție ce provin din zone de conflict, în contextul specific de conflict sau post conflict, în privința cazurilor ce țin de violența sexuală, traficul de ființe umane și cele conexe, violența bazată pe gen în vederea asigurării și protejării drepturilor lor	4 cursuri de instruire desfășurate	2024-25,0 2025-25,0 2026-25,0 2027-25,0 Total: 100,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Institutul Național al Justiției	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	10.4. Elaborarea materialelor de instruire, produse analitice, instrucțiuni sau recomandări ce ar sprijini sau ghida	Produse informaționale, analitice, didactice elaborate și diseminate	2024-25,0 2025-25,0 Total: 50,0	Partenerii de dezvoltare	2025	Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Institutul Național de Justiției, alte autorități și instituții, parteneri de	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	autoritățile și instituțiile naționale în asigurarea unui răspuns coordonat la infracțiunile ce țin de violența sexuală în contextul specific de conflict sau post conflict					dezvoltare	
OBIECTIVUL GENERAL 6: COMUNICARE ȘI RAPORTARE							
Obiectivul specific nr. 11. Consolidarea transparenței și vizibilității în sectorul de securitate și apărare din perspectiva sensibilității la gen	11.1. Comunicarea, informarea și diseminarea informației cu privire la implementarea celui de-al doilea Plan Național de Acțiuni pentru anii 2023-2027	Populație informată, documentată și instruită	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Administrația Publică Locală, parteneri de dezvoltare, societatea civilă
	11.2. Crearea platformei de experți /experte din domeniul drepturilor omului și a egalității de gen	Platformă formată la nivel de experți <i>Mecanism interinstituțional și multidisciplinar de consultare</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2025	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Administrația Publică Locală, parteneri de dezvoltare, societatea civilă
	11.3. Desfășurarea de consultări extinse cu mediul diplomatic, organizațiile internaționale în domeniu, partenerii de dezvoltare și	Platformă creată. Mecanism de consultare externă instituit	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2025	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	societatea civilă					Europene, Serviciul Vamal,	
	11.4. Participarea activă pe platformele regionale, internaționale și bilaterale FSP pentru promovarea solidarității și echității	Numărul de evenimente desfășurate. Contribuții în sectorul de securitate și apărare regional și internațional	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	
	11.5. Încheierea parteneriatelor și angajamentelor în vederea promovării agendei Femeile Pacea și Securitatea	Numărul de acorduri de cooperare încheiate <i>Implicarea femeilor în vederea promovării păcii și securității</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul Vamal, Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Organizațiile societății civile
	11.6. Accesarea și implementarea proiectelor de asistență externă în domeniul Femeile, Pacea și Securitate	Noi proiecte de asistență accesate și agreeate <i>Investiții în sectorul de securitate și apărare</i>	2023-100,0 2024-100,0 2025-100,0 2026-100,0 2027-100,0 Total: 500,0	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul Vamal, Cancelaria de Stat (Biroul Politici de Reintegrare), Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor), Centrul Național Anticorupție	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	11.7. Organizarea Conferinței internaționale cu ocazia aniversării a 25 ani de la adoptarea Rezoluției ONU 1325	Conferință organizată în baza unui concept	2025-100,0	Partenerii de dezvoltare	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, în parteneriat cu alte autorități naționale și parteneri interesați	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
Obiectivul specific nr. 12. Raportare și implicare	12.1. Elaborarea raportului anual consolidat cu privire la realizarea Planului Național de Acțiuni sistematizat în baza informațiilor furnizate de autoritățile responsabile de implementarea Planului Național de Acțiuni 2023-2027	Raport elaborat <i>Validarea rezultatelor obținute</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Anual	Ministerul Afacerilor Interne, Autoritățile implementatoare	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile
	12.2. Elaborarea raportului anual consolidat cu privire la realizarea angajamentelor internaționale la care Republica Moldova este parte în domeniul promovării agendei Femeile Pacea și Securitatea	Raport elaborat <i>Validarea rezultatelor obținute</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	Anual	Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Apărării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Organizațiile societății civile
	12.3. Elaborarea raportului cu privire la necesitatea revizuirii măsurilor naționale cu privire la îmbunătățirea instrumentelor juridice naționale pentru atingerea angajamentelor internaționale la noi standarde	Raport elaborat. Set de măsuri/recomandări <i>Validarea rezultatelor obținute</i>	În limita mijloacelor alocate	Bugetul autorităților/instituțiilor implicate	2026	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, alte autorități după caz	Organizațiile societății civile

Obiectiv specific	Acțiuni	Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituții responsabile	Parteneri
	12.4. Valorificarea cadrului de aplicare a politicii Organizației Națiunilor Unite privind desemnarea unui consilier de gen (<i>gender adviser</i>) la nivel operațional privind implementarea Rezoluției 1325 privind femeile, pacea și securitatea și a altor rezoluții conexe	1 Consilier de gen desemnat Transfer de experiență și bune practici realizate	2024-480,0 2025-480,0 2026-480,0 2027-480,0 Total: 1920,0 40,0*12 luni	Partenerii de dezvoltare	2027	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Parteneri de dezvoltare, Organizațiile societății civile

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Programului Național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Ministerul Afacerilor Interne cu suportul UN Women Moldova

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU derivă din necesitatea aplicării Rezoluției CS ONU 1325 (2000), având în vedere ultimele recomandări ale Rezoluției CS ONU 2647 (2019) cu privire la persoanele afectate de violența sexuală în cadrul conflictelor, dar și a ultimelor evoluții pe fundalul crizei refugiaților afectați de conflictul din Ucraina și a potențialelor fenomene de strămutare internă (deplasare internă) a persoanelor, evoluțiilor pe arena internațională în materie de securitate și apărare.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2018 a fost aprobat primul Program național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind Femeile, Pacea și Securitatea pentru anii 2018-2021 și a Planului de Acțiuni cu privire la punerea în aplicare a acestuia.

În procesul de implementare a primului document de politici prenotat au fost atestate anumite dinamici pozitive, dar și unele problematici privind agenda femeile, pacea și securitatea. Urmare a elaborării Raportului de evaluare au fost evidențiate bunele practici, printre care: crearea asociațiilor de femei în cadrul instituțiilor de aplicare ale legii, intensificarea cooperării între sectorul de securitate și apărare și societatea civilă, sprijinirea implementării activităților din surse externe, extinderea agendei femeia, pacea și securitatea la nivel local, consolidarea capacităților unităților de gen din cadrul instituțiilor și autorităților naționale, creșterea nivelului de conștientizare față de fenomenul hărțuirii, prin acțiuni de mediatizare și sensibilizare, etc.

În altă ordine de idei, s-au atestat și deficiențe la capitolul reducerea stereotipurilor legate de rolul femeilor în sectorul de securitate, atât la nivel de instituție, cât și la nivel național, scepticismul privind tematica egalității de gen și, ocazional, necesitatea argumentării importanței și relevanței tematicii respective, pârghiile insuficiente privind implementarea mecanismelor instituționale în domeniul egalității de gen, cunoștințe insuficiente ale funcționarilor publici din diferite sectoare pe palierul egalității de gen, atribuirea unor responsabilități doar în sarcina unor ministere, respectiv a unor subdiviziuni (delegarea exagerată), depășind în mare măsură competențele și nivelul acestora¹ etc.

Urmare a crizei pandemice de Covid-19 care a afectat sănătatea și activitatea economică la nivel mondial și național au fost atestate evoluții cu implicații la adresa ordinii de drept, securității și siguranței cetățenilor, atât pe fundalul conflictului transnistrean, cât și pe fundalul măsurilor de securitate adoptate în cadrul situațiilor de urgență, inclusiv în situații de urgență în sănătate publică, precum și cele ce vizează contextul regional și internațional de securitate, din perspectiva aflului de persoane admise în scop umanitar din Ucraina.

Aproximativ 4% din populația Republicii Moldova a crescut pe fundalul aflului de persoane admise în scop umanitar, iar cea mai mare parte o constituie femei, fete, familii cu copii, persoane în etate sau cu dezabilități și boli severe. Indicatorii statistici ai organizațiilor internaționale de profil, indică că peste 60% din numărul total al persoanelor admise în scop umanitar din Ucraina sunt femei, iar 51% - sunt copii, care au nevoie de protecție,

¹ https://gov.md/sites/default/files/un_women_1325raport.pdf

acomodare, acțiuni de prevenire și combatere a violenței bazate pe gen, acțiuni de logistică și alimentație, acces la educație, transport, asistență medicală, psihologică, juridică, alocații financiare, iar în perioadă imediat următoare – încadrare în câmpul muncii, inclusiv o coeziune socială și economică efectivă.

Proiectul Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 se înscrie ca o acțiune de responsabilitate comună în vederea implementării Legii nr. 5/ 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, Strategia Națională de dezvoltare „Moldova 2030”, Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și UE, recomandările CEDAW, instrumentele juridice internaționale ale ONU, Consiliului Europei, OSCE.

Strategia Națională de dezvoltare „Moldova 2030” prevede că buna guvernare are un impact direct asupra furnizării de servicii calitative și relevante. Buna guvernare stimulează impactul unui pachet de politici care sporesc transparența și eficiența guvernamentală, reduc corupția, promovează libertatea economică și fortifică incluziunea socială, cu un accent pe abilitarea femeilor. Subreprezentarea femeilor în procesul decizional politic și public – este un factor causal asupra căruia se solicită intervenție, or această linie directivă este partea integrantă a Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030” și în conexiune directă cu punerea în aplicare a Programului național.

Proiectul noului Program național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 urmărește asigurarea sustenabilității rezultatelor obținute în cadrul documentelor de politici precedente, din domeniul respectiv, ajustarea și corelarea noilor necesități, provocări și priorități la contextul regional și internațional de securitate, asigurarea unei sinergii uniforme dintre administrația publică centrală și cea locală în demersurile comune de asigurare a păcii și securității, reducerea vulnerabilităților sistemice și a inechității, fortificarea acțiunilor de intervenție prin consolidarea capacităților autorităților și instituțiilor naționale, precum și a actorilor cheie din domeniu, formarea noilor abilități de răspuns umanitar, coeziunii sociale și economice, în condiții de siguranță și mediu incluziv, favorizarea și accelerarea unor servicii de calitate populației din prisma sentimentului de siguranță și securitate umană.

Aprobarea proiectului urmărește scopul de consolidare a coeziunii dintre actorii implicați în sectorul de securitate și apărare pentru reducerea stereotipurilor și barierelor în domeniu, o reprezentare mai bună a femeilor în toate domeniile sectoriale ale securității și apărării, creșterea eficienței mecanismelor de prevenire, raportare și investigare a cazurilor de violență, creșterea ponderii participării femeilor în misiuni internaționale de menținere a păcii, îmbunătățirea cadrului normativ, instituțional și operațional, instruirea specialiștilor în domeniu, facilitarea participării în condiții egale a femeilor și bărbaților la toate etapele de soluționare a conflictelor, o performanță egală dintre nivelul central și local în materia perspectivei de gen și sensibilității la egalitatea de gen, o comunicare eficace cu mediul asociativ și societatea civilă, actorii interesați în domeniu, prin urmare consolidarea păcii la nivel național, regional și internațional și o mai bună capacitate pentru răspunsul oferit în scop umanitar.

Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Implementarea rezoluțiilor Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite presupune elaborarea unui document de politici publice care să reliefeze aspecte precum: informații generale relevante, priorități, politici și cadru juridic existente, definirea problemei, obiective, principii generale, direcții de acțiune, rezultatele politicilor publice,

rezultatele acțiunilor indicatori, implicații pentru buget, implicații juridice, proceduri de monitorizare, evaluare, etape ulterioare și instituții responsabile.

Astfel, Programul național se raportează la două direcții principale:

a) Reprezentarea calitativă a femeilor în sectorul de securitate și apărare, inclusiv în procesul de negociere a conflictelor;

b) Asigurarea unui sector de securitate și apărare incluziv și eficient, ambele atât pe plan intern cât și internațional.

Structural, Programul este bazat pe 4 piloni ai Rezoluției 1325, care transpun 6 arii de intervenție și 12 Obiective specifice, după cum urmează:

1) Creșterea nivelului de participare și reprezentare a femeilor în sectorul de securitate și apărare;

2) Prevenirea inechităților, violenței și hărțuirii în sectorul de securitate și apărare prin reducerea riscurilor și eliminarea consecințelor asociate discriminării;

3) Protecția prin intermediul bunei guvernări și capacități dezvoltate;

4) Reabilitarea persoanelor afectate prin măsuri eficiente, sustenabile și inteligente;

5) Sprijin umanitar pentru femeile și fetele care provin din zonele de conflict și post conflict;

6) Comunicare și raportare.

Obiective specifice:

- Îmbinarea politicilor interne și externe pentru promovarea agendei femeia, pacea și securitatea;

- Asigurarea egalității de gen prin aplicarea perspectivei holistice de încurajare a femeilor să participe activ în sectorul de securitate și apărare;

- Participarea femeilor din sectorul de securitate și apărare în consolidarea păcii la nivel regional și internațional;

- Reducerea barierelor și stereotipurilor legate de rolul femeilor în sectorul de securitate și apărare;

- Acces echitabil la oportunități pentru femei și bărbați de conciliere a vieții profesionale cu cea de familie;

- Eradicarea fenomenului discriminării, hărțuirii sexuale și morale și violenței în bază de gen;

- Dezvoltarea unui sistem incluziv de protecție a drepturilor femeilor în sectorul de securitate și apărare;

- Consolidarea măsurilor pozitive destinate femeilor pentru reabilitarea în cadrul sectorului de securitate și apărare;

- Îmbunătățirea și alinierea cadrului legislativ la rigorile și standardele internaționale în materie de prevenire, protecție și reabilitare pentru persoanele afectate de conflict, atât în timpul conflictului, cât și post conflict;

- Implementarea cadrului legal și procesual pentru a asigura accesul femeilor la justiție (atât la faza de raportare și investigare sau urmărire penală, cât și la faza de judecare), în contextul specific de conflict sau post-conflict;

- Consolidarea transparenței și vizibilității în sectorul de securitate și apărare din perspectiva sensibilității la gen;

- Raportare și implicare.

Programul pune accent pe instituțiile de ramură de a fi mai angajate, mai responsabile și mai cooperante în atingerea unor rezultate ce ar asigura pacea și securitatea. Astfel, asumarea mandatului de reducere a inegalităților de gen sectoriale de către autoritățile naționale de linie conform mandatului în baza Agendei de Dezvoltare Durabilă Moldova 2030.

Programul național va fi aplicat de către APC, dar, spre deosebire de programul

anterior (2018 - 2021), implică noi actori: administrația publică locală, instituții de învățământ, Oficiul Avocatului Poporului, Consiliul pentru egalitate, etc.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative în vigoare și este corelat cu prevederile cadrului normativ cu ar fi:

1. Programul de activitate ale Guvernului „Moldova vremurilor bune” (https://www.gov.md/sites/default/files/document/attachments/programul_de_activitate_al_guvernului_moldova_vremurilor_bune.pdf), care recunoaște problema inegalității și unei economii neincluzive, numărul mic al locurilor bine plătite la nivel rural și urban, precum și prescrie necesitatea reducerii decalajului salarial de gen.

2. Strategia de Dezvoltare Durabilă Moldova 2030 ancorează subiectul egalității de gen la mai multe obiective strategice economie durabilă și incluzivă, capital uman și social, instituții oneste și eficiente (creșterea speranței de viață, abilitarea economică a femeilor, accesul la servicii de sănătate pentru îmbunătățirea demografiei, salarizare echitabilă, nediscriminarea în câmpul muncii, reintegrarea profesională a femeilor după naștere, concilierea vieții profesionale cu cea familială, reducerea ratei de mortalitate în rândurile femeilor pe motiv de sănătate, etc) Buna guvernare prin abilitarea femeilor este una dintre aspirațiile pentru modelarea progresului pentru dezvoltare durabilă până în 2030.

La nivel internațional, Programul se aliniază priorităților și obiectivelor *Strategiei CoE pentru egalitate între femei și bărbați pentru perioada 2018-2023*, în partea ce ține de prevenirea și combaterea violenței bazate pe gen și a stereotipurilor, precum și din perspectiva incluziunii sociale.

Concomitent, Programul vine în concordanță cu obiectivele cheie ale *Strategiei UE privind egalitatea de gen pentru anii 2020-2025*, precum și în corespundere cu *Agenda de dezvoltare Durabilă Moldova 2030*, în particular Obiectivul nr. 5: Egalitate de Gen și întregului set de Rezoluții și documente cadru ale ONU în materie. La fel, se aliniază spiritului Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și UE, PNADO pentru anii 2018-2022, recomandărilor CEDAW, Convenției de la Istanbul, instrumentelor juridice internaționale ale ONU, Consiliului Europei, OSCE.

Fundamentarea economico-financiară

Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 va fi finanțat din două surse principale: bugetul de stat și contribuția partenerilor de dezvoltare.

Exercițiul de calculare a costurilor aproximative s-a bazat pe o ipoteză generală de estimare doar a costurilor suplimentare, pentru a asigura implementarea deplină și cu succes a măsurilor planificate. Activitățile desfășurate cu resursele umane existente nu au fost estimate, cum ar fi sarcinile administrative – acțiuni care țin de elaborarea și implementarea cadrului legislativ și de reglementare, etc (cu excepția cazului în care este nevoie de asistență externă). Costurile directe suplimentare estimate pentru implementarea prezentului Program sunt estimate la **23606, 9 mii lei**, care vor fi acoperite de către partenerii de dezvoltare, iar cheltuielile din bugetul de stat, se vor încadra în limita bugetelor autorităților responsabile de implementarea acțiunilor și nu vor condiționa costuri suplimentare celor prevăzute în bugetul de stat.

Actualmente Ministerul Afacerilor Interne este în proces de consultare cu partenerii de dezvoltare pentru identificarea posibilităților de finanțare a activităților Programului.

Totodată, cu referire la descrierea impactului, pentru implementarea prevederilor actului normativ au fost estimate cheltuielile anuale, conform tabelului:

Cheltuieli acoperite de către partenerii de dezvoltare				
2023 (mii lei)	2024 (mii lei)	2025 (mii lei)	2026 (mii lei)	2027 (mii lei)
1571,36	6431,46	5427,66	5281,76	4894,66

Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul Conceptului „Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027” a fost plasat pe pagina web-oficială a Ministerului Afacerilor Interne, cât și pe portalul: www.particip.gov.md pentru consultări publice (pct. 34 subpct.6 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice).

De asemenea, în procesul de elaborare a proiectului programului, începând cu anul 2021 au fost implicați reprezentanții ONG, Biroul politici de reintegrare, APL, APC, iar 31.10.2022 a avut loc ultima reuniune consultativă în format extins, prezidată de către Daniella Misail-Nichitin, secretară de stat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, la care au participat înalți oficiali, reprezentanții grupului de lucru pentru dezvoltarea Planului Național de Acțiune privind implementarea Rezoluției 1325, Organizațiile societății civile, grupurile de coordonare de gen, persoanele responsabile de aspectele legate de gen din instituțiile relevante, precum și asociațiile de femei din organele de drept și sectorul apărării.

Proiectul urmează a fi avizat de către Cancelaria de Stat, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Biroul Politici de Reintegrare, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Centrul Național Anticorupție. Concomitent, în vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Afacerilor Interne a publicat pe pagina web: www.particip.gov.md, proiectul Programului².

Constatările expertizei juridice

În temeiul art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost supus expertizei juridice, iar obiecțiile constatate au fost remediate.

Secretar de stat

Daniella MISAIL-NICHITIN